Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

MỖI SỐ 0 $ 07

Năm thứ nhì — N° 371

ĐƯỐC NHÀ NAM

BÁO RA MỖI NGÀY

Chủ-nhiệm: NGUYỄN-PHAN-LONG

BÁO-QUÁN: 72, Lagrandière - Dây nói số 690

TÒA-SOẠN: 147, Rue de Reims - Dây nói số 558

Quản-lý: NGUYỄN-VĂN-SAM

Mercredi 22 Juillet 1931

GHÊ THAY NẠN CHIẾN-TRANH SAU NÀY!

Máy bay không có người ngồi, binh sĩ không cần ra trận

Thời buổi mới, cách chiến tranh cũng phải mới. Cuộc chiến-tranh sau nầy có phải giống như cuộc chiến-tranh năm 1914-1918 đâu. Những phép hành binh bố trận, không còn phép nào làm như cũ.

Chẳng ấy những hạng người được sung sướng thành nhân và ít lo sợ hơn hết, chính là những quân-sĩ ở chốn chiến-trường. vì quân nghịch có sợ binh lính đâu, mà cũng không cần ngăn giữ binh lính làm gì. Chiến-tranh có xảy ra là xảy ra ở các nơi châu-thành thị-tứ kia, họ có giết là giết thường-dân kia; chẳng đó những bọn lợi-dụng chiến-tranh để làm giàu sẽ thấy các điều khốc-hại tàn-ác là thế nào, chớ họ không ngồi yên mà thủ lợi được đâu. Những điều khốc-hại tàn-ác ấy do ở máy bay mà ra.

Máy bay đi đánh giặc nầy không phải như mấy cái máy nhỏ của các nước đem ra đánh trận 1918 hồi trước. Máy ấy sẽ là thứ máy thiệt lớn thiệt mạnh, do người Ý, người Nga, người Hồng-mao, người Đức và người Huê-kỳ làm ra. Những nước kể ra đây đều có những hạng phi-thoàn bay được khắp xứ nghịch, làm nhiều điều gớm ghê, không sao tránh được.

Xem như mấy lần phi-thoàn Hồng-mao tập trận, thì thấy rằng lúc hai đạo phi-thoàn đánh nhau, ở trên không thì đội phi-thoàn công kích cảng lướt tới mà bay thẳng vào xứ nghịch. Tuy cũng có một hai chiếc rơi rớt lại. Nhưng cả đại đội thì lướt qua khỏi như chơi.

Trận giặc sau nầy là trận giặc hóa-học. Binh khí toàn là các khí độc (gaz) cả. Tuy bây giờ người ta đã tìm cách để ngăn ngừa sự dùng khí độc, nhưng đến lúc chiến tranh, họ đem ra dùng cần, ai mà cấm được. Khí độc là một món lợi hại lắm; nó giết người mau lẹ bao nhiêu, thì sự chiến tranh chống ngăn lại không dăng-dai bấy nhiêu. Ta thử nghĩ: mấy châu-thành lớn của một xứ bị đánh, thình lình trái phá trên không rớt xuống, hoặc lửa đổ xuống, thì mấy châu thành ấy chết cả đám, phải tiêu ra tro, chớ chống ngăn làm sao bây giờ? Còn như quân nghịch đem những phi-thoàn thật to, chở quân lính có mang súng liên thính theo, tới cửa thành thị để chỗ nầy rải chục tên lính và ít khẩu súng ở đó, thì dân-cư trong thành mới thế nào? Có cái bỏ tay chịu chết mà thôi.

Một xứ nầy muốn đánh xứ kia, trước hết họ làm cho trong xứ nghịch không thể vận lương và mộ binh được, hoặc thành nầy không tiếp cứu được thành kia. Cách của họ đây là chỉ quân lính trên máy bay, ném bom xuống phá nhà ga xe lửa, phá đường rầy, còn đem các chất hóa-học giết người mà rải vào châu-thành, thì thành ấy tới lui không ngã, đầu đuôi không tiếp nhau được, như cua gãy càng thì phải thua phải chết.

(Còn tiếp) C.T.T.

Nước Tàu bước lần lần lên địa-vị hùng cường

Sang năm quan tòa Tàu được xử kiện cả người ngoại-quốc

Bấy lâu người ngoại-quốc ở đất nước Tàu, vẫn đặt cái quyền kêu là quyền lãnh sự tài phán, nghĩa là người ngoại-quốc có tội gì thì do lãnh-sự của họ xử, chớ không do quan tòa của Tàu. Vì họ cho luật-pháp nước Tàu coi lỗi thời lắm.

Vương Chánh-Đình

Việc ấy làm mất quốc thể Trung-Hoa, nên chi lâu nay nay người Tàu vẫn phản-đối dữ lắm. Mới rồi, Ngoại-giao thượng-thơ của chánh-phủ Nam-kinh là Vương-chánh-Đình ra sức phản-kháng và điều-đình với các nước chịu bỏ cái quyền lãnh-sự tài-phán đi, mà trả lại quyền xử kiện cho quan tòa Tàu.

Kể từ tháng giêng năm tới, thì quan tòa Tàu được quyền xử kiện những người ngoại-quốc kiều-cư trong đất Tàu. Hiện nay Chánh phủ Nam kinh đã xuất ra bốn năm triệu, mở thêm tòa-án và sửa sang khám đường theo kiểu mới, đặng nữa có xử kiện và giam tù người ngoại-quốc nào phạm tội.

KÍNH CÁO ĐỘC-GIẢ

Bổn-báo xin giới thiệu M. Dương-văn-Thắng là phái-viên của bổn-báo đi cổ động và thâu tiền trong hai hạt Mỹtho và Gocong. Mong quí vị độc-giả sẵn lòng giúp cho, bổn-báo lấy làm thậm tạ.

Chuyện thị phi....

Nước Nam ta sắp vào hàng anh chị

Chẳng cần gì phải là nhà tiên tri, thì tôi cũng biết rằng nước Nam mình sắp đến hồi cường-thạnh văn-minh, mở mày mở mặt được với người ta rồi. Hay là muốn nói theo cái động của bọn «ăn no chơi tiền», thì nói là nước Nam sắp đứng vào hàng anh chị cũng được.

Chắc hẳn có người trẻ mới trưng mắt, cải lời với tôi:

— Mấy năm nay nạn nước lai trôi, người chết nằm nằng hàng muôn, bỏ không nghề nghiệp cả đám, lúa gạo làm mồi cho sâu bọ, công thương gặp bước thất ngừa nghiêng, cái cảnh-tượng trầm bọ khêu thảm, muôn dân sống dở chết dở như vầy, là cái điềm báo trước rằng nước mình đến lúc tiêu-diệt đâm chiềm rồi, chớ cường thạnh văn-minh ở chỗ nào không biết?

Phải, ai ngờ cuộc đời không rõ, xét việc nước không xa, thì đều có tư-tưởng lo đất nghiêng trời sập như thế cả. Trái lại, tôi ngờ cuộc đời rõ hơn, xét việc nước xa hơn, cho nên tôi nói chắc chắn rằng cái nguy-cơ hiện giờ đây, chính là trời cho chúng ta một bài học tỉnh giấc phá ngủ, để mà cường-thạnh văn-minh, chen vai lần bước với người ta vậy.

Tuổi nghĩ mà coi, xứ Nam-kỳ ta năm bảy chục năm nay, lúa trung mỗi mùa, tiền vô như nước, ai nấy đều quen tay xài phá, mặc sức du chơi, không coi đồng bạc ra cái cóc rác gì, cũng không hề nếm mùi khổ sở đắng cay ra thế nào cả. Bán lúa rồi, các cậu công-tử các bậc muốn lên Saigon, trăm ngàn đổ một trận cười, thì chưa mua sắm sa hơi bột toàn cho mấy ả giang-hồ, lấy thế làm vẻ vang sang trọng. Tiền đầy tủ, lúa đầy kho, các ông nhà giàu không đem đi đổ tháo trong sòng bạc quân bài, thì cũng đi rước lấy những cái danh hư ngồi bảo, bỏng ra hằng ngàn hằng vạn, họ coi như đánh rớt đồng xu. Thấy dân no cơm sẵn của, thì bọn tham-quan ô-lại, nhải đâu thọc tay vào mà khoét mà đào. Thấy đất dễ kiếm ra tiền, thì bọn vô-sản lao-công, cũng đua nhau ăn chơi ra xỉ. Nói tóm lại, bao nhiêu lâu nay sung sướng, làm cho người ta kiêu căng, kiêu căng thành ra xa hoa vô độ, tưởng mình đâu là con cưng của trời, tiền rừng bạc biển đó thiếu gì, cứ sống mà xài phá ăn chơi mãi không hết.

Đến bây giờ kinh-tế khốn cùng, sanh-hoạt khuẩn-bách, từ trên tới dưới, từ nghèo tới giàu, đều là sống hôn chết dở với nhau, thấy chưa? Thấy giá-trị của đồng bạc chưa? Thấy cảnh tình lúc khó-sở chưa? Những ai hồi trước đem bạc muôn đi cho giỉ, ý tiền của mà vinh mấy, bây giờ thử làm như trước cái coi!

Cái tình-hình kinh-tế nghiêng ngửa lúc nầy, nghĩ cũng tội-nghiệp cho chúng nhà làm ăn chân chỉ khó nhọc bấy lâu, nhưng thật là đáng kiếp cho phường ỷ của khoe tiền, ăn chơi ra xỉ. Có gặp cái bước cay đắng thảm thương như vầy, thì họa chăng người ta mới sáng lòng mở mắt ra: biết giá-trị đồng tiền là to, biết chăm chỉ làm việc mới sáng, biết sự ăn lớn xài to, không chưa kiệm cần, là phải có lúc ngày lúc khổ.

Có biết vậy, thì cũng như ngày trời tối rồi có sáng, thời-tiết đông rồi sang xuân, trải qua lúc bước cùng cảnh khó nầy, ai nấy đều lo lắng làm ăn, giữ gìn tiết-kiệm, thì làm gì dân chẳng giàu lại, nước chẳng mạnh lên, làm gì mà không bước vào hàng anh chị? NAM-CHÚC.

Nước ta cũng có kỳ-binh dị-tướng

Một đứa nhỏ đẻ ra không có tay

Theo tin của báo *Dépêche* bữa qua, thì mới rồi ở làng Mỹ-viên, tỉnh Ninh-bình (Bắc-kỳ), có người dân bà đẻ ra một đứa nhỏ không có hai cánh tay.

Đứa nhỏ vẫn sống như thường.

Nếu vậy thì nước mình cũng có những người kỳ-binh dị-tướng như ở các nước khác, mà bổn-báo đã thuật ra nhiều chuyện hãy lắm.

ĐỐC-TƠ SOUN SẮP TỪ CHỨC CHUYÊN-MÔN Ở TÒA ÁN

Trong bài kỳ-thuật vụ án Giorgi bữa qua, bổn-báo đã nói kỉ-lưỡng chuyên-môn bịnh-điên là đốc-tơ Soun khai rồi, thì quan chánh tòa Nepveur chỉ trích nọ kia, làm cho đốc-tơ Soun bất bình.

Do việc đó mà nay có tin rằng đốc-tơ Soun sẽ từ cái chức chuyên môn ở tòa án.

Tại tòa Đại-hình

Sao lại lựa các ông thị-sự không hiểu tiếng Langsa?

HÔM QUA TRẠNG SƯ TRỊNH-ĐÌNH-THẢO HỎI TÒA NHƯ VẦY

Ai cũng biết mỗi phiên tòa Đại-hình xử các việc án người mình, đều có 2 ông thị-sự (*assesseurs*) An-nam ra ngồi bên quan tòa để xử án. Chức-vụ ấy vẻ vang đã đành, mà cũng hệ trọng lắm nữa. Song thường khi nhiều ông thị-sự được bắt thăm trúng cử làm thị-sự, lại không phải là người nói và hiểu được tiếng Langsa, thành ra ngồi tòa chỉ chống tay ngồi nhìn ngơ ngáo, chẳng có ích gì cho việc xử kiện, và cũng không biết tới nâng câu gì.

Trịnh Đình-Thảo

Tức như phiên tòa sáng bữa qua, hai ông thị-sự ngồi chống tay làm thinh luôn cả buổi, ai cũng phải lấy làm lạ lùng. Trạng-sư Trịnh-đình-Thảo thấy vậy chướng quá, là vì trong năm ông tòa ngồi xử kiện, mà hết hai ông thị-sự ngồi trơ, thì thấy kiện bào chữa cho tội-nhơn làm sao được. Bởi vậy ông đã yêu-cầu rằng xin từ rày sắp tới có lựa các ông thị-sự An-nam phải lựa ông nào biết nghe biết nói tiếng Langsa mới được.

Sự yêu cầu của trạng-sư Thảo phải lẽ quá, nên chi quan chánh-tòa và quan phó chưởng-lý cũng biểu đồng tình.

Việc thay đổi nầy hệ-trọng lắm, để bổn-báo phỏng vấn trạng-sư Thảo, rồi sẽ nói rõ, để cho độc-giả biết.

COI TIN THẾ-GIỚI có nhiều tin tức rất —:— quan-hệ —:—

Mục nầy để bày tỏ lòng bất bình của những người ở phố nào mắc mà chủ chưa hạ; mong rằng các chủ phố có lương-tâm nên hạ tiền phố lúc nầy xuống.

■■■

NHỮNG PHỐ CHƯA SỤT GIÁ

SAIGON

Người ta thưa phiên mấy dãy phố của hãng Cie Générale Immobilière, ở đường Lafont Pallanca và trong đường hẻm ấy cho mướn mắc quá. Phố lót gạch tàn bể nát, nước thì khi có khi không mà cho mướn từ 19 $ đến 21 $ 50 thì thật là mắc.

Người ta xin ông chủ hãng ấy theo gương hãng Crédit Foncier sụt bớt tiền phố xuống cho họ nhờ nhờ.

Một người ở phố
Huỳnh-ngọc-Giản

■■■

Dãy phố trong đường hẻm d'Arles của người chà Katheeppa Thever đã chật hẹp dơ dáy, mà trước kia cho mướn có 10 $ bây giờ đến 15 $. Giá ấy theo mấy năm trước đã mắc lắm rồi, huống gì năm nay kinh-tế khủng hoảng. Mong rằng chủ phố ấy phải nghĩ họ bớt tiền phố xuống như mấy chủ phố khác vậy. *Phùng-Dân*

Vụ tên chà Candassamy

Thiệt tình Candassamy không có trốn. — Va đã trở về Saigon hôm chiều chúa nhựt

Cứ theo tin của bổn-báo đã đăng thì hôm chiều thứ sáu tuần rồi, hồi năm giờ rưỡi, những chủ nợ của tên chà cho vay là Candassamy Poullé, đã nhóm ở nhà hàng Quảng-Hạp có trên trăm người.

Họ tính bây giờ phải làm thế nào, phát mãi sự sản của Candassamy hay là để cho anh ta yên ổn trở về mà làm việc như thường? Thì cả thảy đều ưng thuận không làm khó dễ anh ta và đã lập ban trị-sự xong, giao cho đi điều đình xin tòa Thương-mãi hủy cái án phát mãi đi. Ấy là chuyện đã qua!

Muốn rõ tự sao mà Candassamy trốn, thì ta nên biết công việc làm ăn của anh ta thế nào? Anh ta làm ăn phát đạt lắm, bởi thế bọn cùng nghề cho vay ganh ghét. Có kẻ đi đâm thọc với anh chủ nợ kia (vì biết tánh nóng) anh nầy lại xách súng sáu đưa ra, vì vậy Candassamy sợ quá phải trốn.

Lên tới Nam-vang, anh ta có tới sở mật-thám trần tình và đánh dây-thép về Biện-lý Saigon xin chủ nợ cho mình thong thả trở về làm việc như thường. Anh ta nói không có trốn, đi lánh mặt thôi. Hiện nay anh ta cho vay 400 ngàn đồng, ruộng đất thủ chưn cho anh ta có lối 200 ngàn, mà anh ta thiếu nợ có 250 ngàn, như vậy trốn làm gì?

Đại khái là thế, nhưng chủ nợ đã lập ban trị-sự rồi, và chịu để anh ta trở về thong thả. Vì vậy hôm thứ bảy rồi, có tin nói Candassamy trở về, mà chờ không có. Qua sáng chúa nhựt cũng không. Chờ mãi tới lối 7 giờ tối mới về, rồi đi thẳng về nhà một người bạn ở Cholon, viết cho ông hội trưởng ban «trị sự chủ nợ» là Maumus một bức thơ.

Trong thơ ấy, anh ta tỏ lời cảm ơn tất cả chủ nợ, nhứt là ban trị-sự, đã có lòng tin cậy anh ta, và sốt sắng xin tòa để cho anh ta thong thả trở về làm việc như thường. Anh ta hứa sẽ trả hết nợ theo kỳ hạn của ban trị sự đã định, vì lúc nầy tiền thâu về khó quá. Anh ta lại cảm ơn báo-giới, đã không có trách anh ta, lại khuyên chủ nợ đừng hớp-tớp.

Như thế là Candassamy vẫn được ở Saigon làm ăn như thường khỏi lo sống lục chí mỗi, tánh-mạng như chỉ mảnh treo chuông nữa.

Bão lớn ở Hanôi

Một người bị sét đánh chết

Hanôi, 21 Juillet.—Chiều hôm qua ở Hanôi có bão lớn, trời mưa như đổ nước xuống.

Sét đánh vào một nhà, giết một anh thợ chạm bị chết cháy, mà không thấy dấu vết của sét đi ngang đâu hết.

THỨ HAI TUẦN TỚI

HỘI-ĐỒNG ĐỀ-HÌNH NHÓM

Thứ hai tuần tới, thì ông Bouchet mở phiên Hội-đồng Đề-hình ở Hanôi để xử những người bị cáo về tội cộng-sản và cách-mạng. Có cả thảy 91 người bị cáo.

VIÊT-NAM
par Louis ROUBAUD

Nội trong 2 tháng mà 1.000 cuốn Việt-Nam, bán chạy gần hết. Còn lại mấy cuốn, vị nào muốn đọc xin mua gấp kẻo hết, vì ông Louis Roubaud không gởi sang cho bổn-báo bán giùm nữa.

Tàu với Nhựt sẽ vì việc Triều-tiên mà đánh nhau chăng?

Nguyên-do cái án Vạn-bửu-Sơn

Người Cao-ly (hay kêu là Triều-tiên cũng vậy) cùng như ta, cùng chung văn-hóa và chủng-tộc với người Tàu cả. Mấy năm trước, ta và Hoa-kiều ở đây, đã có hai phen xung đột nhau, một là cuộc lấy-chay, hai là việc đổ máu ở Hải-phòng. Bây giờ tới phiên người Cao-ly xung đột với Hoa-kiều ở trong đất nước Cao ly đốc đổi chết người chảy máu, mà bây giờ còn đang lộn xộn chưa yên. Việc ở ta và ở Cao-ly tuy có khác nhau nhưng mà gẫm lại nguyên-nhơn chỉ có một: là có kẻ muốn làm cho những dân-tộc đồng chủng đồng hóa, thành ra thù-nghịch với nhau.

Tức như việc Cao-ly bây-giờ, đầu dây mối nhợ, là tự một việc lôi thôi ruộng đất ở Vạn-bửu-Sơn, mà trong đó có người Nhựt xú người Cao-ly xung đột với người Tàu, mới gây nên chuyện lớn. Cái ý sâu-xa của người Nhựt, là không muốn cho người Cao-ly có cảm-tình với người Tàu mà thôi. Bổn-báo muốn thuật rõ chuyện nầy để độc giả coi cho biết dổ-quốc Nhựt-bổn dụng tâm gây sự ra thế nào?

Cuộc xung đột của Triều-tiên và Hoa-kiều, gây ra ở đất Bình-nhương trước hết. Người Triều-tiên kết lại thành đoàn thành lũ, bỏ nhau đánh phá các tiệm buôn Hoa-kiều và đánh giết người Hoa-kiều lung lắm.

Trên kia đã nói người Triều-tiên mà sở dĩ bạo-động như vậy là vì cái án Vạn bửu Sơn mà ra.

Trương-tác-Tường

Vậy thì cái án Vạn bửu Sơn ấy thế nào?

Cứ theo lời Trương-tác Tường là một yếu-nhơn ở Bắc nước Tàu bây giờ đi Thiên-tân trở về thuật lại, thì cái án nầy xảy ra đầu dây mối nhợ của nó đều tự một người Hoa-kiều tên là Hích-vĩnh-Đức, cấu kết với một người Hoa-kiều nhập-tịch dân Triều-tiên mà ra.

Hai người nầy hùn nhau mua một miếng đất 500 mẫu ở huyện Trường-xuân, rồi lại làm ngang tàng, đào một cái kinh dẫn nước vào ruộng mình.

Cái kinh ấy dài đến 25 dặm, mất đất của nhơn dân ở đó nhiều lắm. Nhơn dân bèn xúm lại, nổi lên phản đối, không cho người Triều-tiên đào kinh. Người Triều-tiên không nghe, lại sắm cả lãnh-sự Nhựt cho cảnh-sát ra giúp sức, tên chi hai bên thành ra xung đột nhau, bên nào cũng có người bị thương và người chết. Lúc bấy giờ tôi (lời Trương-tác-Tường tự xưng) cùng lãnh-sự Nhựt ở Thẩm-Dương cho phái-viên đi tra xét và sắp đặt cách giải quyết, là cấm chỉ người Triều-tiên đào kinh, rút cảnh sát Nhựt ở đó đi, và giao việc ấy cho huyện sở tại xử trị.

Lãnh sự Nhựt chịu, nhưng họ cố ý gây ra việc, nên chi họ lại cho lính kéo ra giúp bọn Triều-tiên đào kinh. Vì thế mà lại xảy ra sự xung đột lần thứ hai nữa. Tôi liền trách lãnh sự Nhựt sao có không giữ lời hứa, thì lãnh-sự Nhựt đáp rằng: «Đó là bởi mạng lịnh ở Đông-kinh bảo vậy, vì chính-phủ Nhựt cho rằng những người có trách-nhiệm chánh-trị phía Đông-Bắc nước Tàu không dung được bọn dân Triều-tiên cư ngụ ở đó, nên chi dân Triều-tiên oán giận lắm.»

Trương Tác-Tường bẻ lại rằng: «Bảo rằng phía Đông Bắc không dung được người Triều-tiên, thì sao một tỉnh Kiết lâm, số người Triều-tiên ở đó tới 60 vạn người được. Dung được 60 vạn người ở Kiết-Lâm mà không dung được

(Coi qua trương 6)

Nghe tin ông hội-đồng Trạch sắp sụt tiền phố

Ông hội-đồng Trần Trinh-Trạch là nhà triệu-phú ở Nam-kỳ ta và lại là người hay làm việc nghĩa thứ nhứt, không nói thì chắc ai cũng nghe danh mộ tiếng của ông rồi. Lúc nầy kinh-tế khốn cùng, nhơn dân ta thán, nhiều hằng phố chủ phố, thấy những lời hô hào cảm-động của *Đuốc-Nhà-Nam*, đã sụt tiền phố xuống nhiều rồi, sao phố của ông hội-đồng Trạch chưa sụt, ấy là một câu hỏi mà bấy lâu người ta vẫn hỏi nhau.

Bổn-báo nghe rõ lại thì bấy lâu ông mắc nhiều việc kinh-dinh to tốn ở Bạc-liêu, ít khi lên Saigon, nên chưa để tâm đến việc sụt tiền phố được, chớ người giàu lớn và rộng lượng như ông có lẽ nào không bớt tiền phố cho đồng-bào nhờ. Quả vậy, nay bổn-báo nghe có người nói rằng ông đã tính sắp thiệt-hành việc bớt tiền phố ở Saigon, kể từ tháng tới. Thật đúng dự-đoán của bổn-báo không sai.

Ta nên biết rằng so với các phố khác, thì phố của ông hội-đồng Trạch ở Saigon nầy, dầu ở đường Testard, đường Lagrandière hay là nhiều đường khác nữa cũng vậy, kể giá cho mướn thật rẻ hơn người ta, mà mấy năm nay, ai tăng tiền phố thì tăng, còn ông vẫn để y giá. Tuy vậy, nay ông cũng muốn làm cái cử-chỉ thương người, cho nên giá phố dầu đã rẻ rồi, nhưng ông cũng tính bớt xuống hoặc 10 %, hoặc 15 %, để làm ơn làm nghĩa với đồng-bào trong lúc nguy-khốn nầy. Sau nữa là trông cho phố của ông đốc-phủ Hải, phố của nhà ông huyện Đậu cũng sụt như thế.

Nếu như cái tin bổn-báo đã nghe nói đó mà thiệt, thì thật may cho anh em ở phố của ông, và thật ông là người rộng lòng bác ái, mỗi lúc đồng-bào gặp bước nguy nan, là ông ra tay cứu giúp luôn.

Để bổn-báo hỏi lại cẩn-thận, rồi sẽ báo tin mừng chắc chắn cho đồng-bào rõ.

ĐAI-QUANG DƯỢC-PHONG

DẦU ĐAI-QUANG HIỆU CON BƯỚM-BƯỚM

là một thứ dầu tiêu trừ bá bịnh, hơn các thứ dầu khác, chư quí vị cũng nghe nói rằng : thứ dầu nầy thật là thần hiệu, lẹ làng, bất luận ngoại bịnh các chứng, cả thảy đều trị đặng, nhức đầu, nghẹt mũi, cảm mạo bốn mùa, phạm nhằm khí độc, trong uống ngoài thoa, rất nên thần hiệu, chư quí-vị có mua xin hãy nài cho được cái nhãn con bướm-bướm, của hiệu Đại-Quang thì sẽ đặng thứ dầu tốt mà lại giá rẻ.

ĐẠI-QUANG DƯỢC-PHONG
27 Bl Tổng-đốc-Phương CHOLON

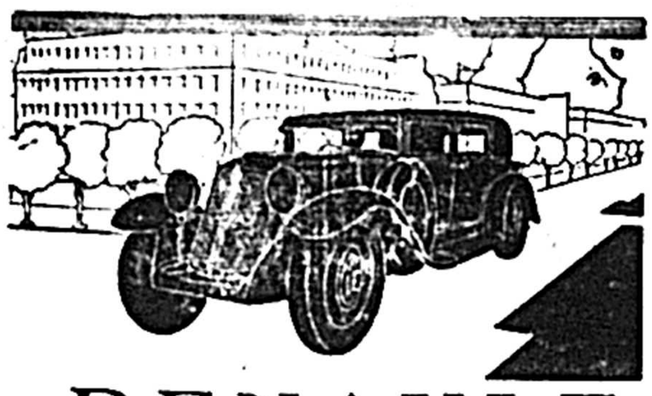

RENAULT
MỚI CÓ GIÀNG XE KIỂM THỜI
PRIMAQUATRE

TIN CHẮC là
RỘNG RÃI như xe du-lịch
SỨC CHẠY (100 cây số mỗi giờ)
và BẤT TRỞN LẠI như xe đua
TIỆN LỢI: không tới 10 lích mỗi 100 cây số.

TORPÉDO 2550 $
FAUX CABRIOLET 2750 $
CONDUITE INTERIEURE 2750 $

SOCIÉTÉ DES GARAGES CHARNEL
SAIGON CHOLON PNOMPENH

Trong Nước...

Saigon

Tây ăn cắp

Mấy ngày rày, các sở tuần-cảnh truyền lịnh cho mấy người lính lái giỏi ra đi dò kiếm bắt một người tây có tên tuổi chớ không phải quân vô-danh, ở ngoài Trung-kỳ mới trốn vào, vì ra bị buộc mấy tội sau nầy :

1° — Ăn cắp ở sở điện Tourane.

2° — Lường gạt có đến mấy ngàn đồng.

3° — Ăn cắp một cái xe hơi của một người Annam.

4° — Hăm dọa và lường gạt mà lấy của, của hai mươi Annam.

Tây nào mà ăn cắp quá tay vậy !

.·.

Nạn xe hơi

Hồi 10 giờ khuya ngày 18 rang ngày 19 Juillet vừa rồi, tại góc đường Verdun và Lestrand de la Lirage có xảy ra một nạn xe hơi. Cái xe số C 6651 của bà Trần-thị-Sâu ở đường Massiges mà tên sớp-phơ Dương ngọc Long cầm tay bánh Tôn xe kia số C. 8718 của M. Nguyễn-văn-Tường ở đường Testard tên Lê-văn-Liên cầm tay bánh. Hai cái đụng nhau quá mạnh nên bà Trần-thị-Sâu, 60 tuổi, bị thương nặng lắm. Biện hay tin dẫn làm ăng-kết và chở bà Sâu lập tức vô nhà thương Chợrẫy cứu cấp. Chưa biết tối phải về ai.

.·.

Nạn xe máy dầu

Hồi 7 giờ sớm mai ngày thứ bảy vừa rồi, trước chợ Bến-thành có xảy ra một nạn xe máy dầu.

Một người tây kia tên W.. đi xe máy dầu trong châu-thành mà lại ngang chợ là nơi người đông đảo cấm cho xe chạy quá mau, nên cán nhằm một người đàn bà đi chợ.

Người đàn bà ấy khai là bị đau trong mình lắm, nhứt là nơi ngực. Biện đến làm ăng-kết rồi chở vô nhà thương Cholon cho nằm dưỡng bịnh.

.·.

Ăn cắp xe máy mất

Hôm chúa-nhựt vừa rồi, tên Đoàn văn-Nam, làm việc ở hãng Singapore Sada, đi xe máy xuống sở Bưu điện, dựng xe trước thềm, vô trong có việc. Năm phút sau nó ra thì cái xe máy đã đi đâu mất rồi.

Bấy giờ Nam chỉ có đi cà bót chớ có biết làm gì.

Mấy lúc gần đây, ở Saigon sao thường mất xe máy quá ? Không biết bọn đăng-viên trong hội « ăn cắp xe máy » kia tính đã trụ lâm bắt kết chưa mà còn thường mất xe máy vậy.

.·.

Trừ được một con sâu trong nhà hàng

Mấy lúc nay, thường nghe nói ở các nhà hàng thường bị mất trộm lắm. Linh tuần cảnh vẫn để ý dò la việc nầy, nên thứ sáu cửa rồi đã nắm đầu được một đứa. Tên nầy là Trần văn Loi, nó ăn cắp một cái bóp đầm trong có đựng một ít tiền lớn, tại nhà hàng Saigon-Palace.

Trừ được con sâu nầy, có lẽ từ nay ở các nhà hàng bớt được cái nạn mất trộm nữa.

CHOLON

Nạn xe điện, xe hơi với xe máy

Sớm mai ngày thứ hai hôm kia, lúc 8 giờ, đường Marin trong Cholon có xảy ra một cái nạn ba thứ xe điện, xe hơi và xe máy.

Cái xe lô-ca-xông hiệu Delahaye số C. D. 148 của hãng S. I. T. chạy trên đường Marins, người sớp-phơ vì muốn tránh người cỡi xe máy đi trước nên lách qua phía tả, ai dè lại bị đụng vào xe điện chạy bên nầy. Cả ba đều bị nạn cả. Hai cái bàn đạp xe điện đều bể rớt ra cái xe hơi thì hư mỏp cả.

Lục-tỉnh

TRÀ VINH

Mấy anh chauffeurs hãy thận trọng một chút

Lúc 6 giờ chiều ngày 14-7-31 trên con đường quản-hạt số 34 có một cái xe Citroën số 7237 của Nguyễn-văn-Tị, chauffeur Trà-vinh, do tên xét giấy Hồ-văn-Tôn cầm tay bánh chạy như tên bay, tới cây số 2 khỏi khúc quẹo một đổi, xe chạy lắt nào dám đông người leo lên lề, lọt xuống mương. Bổ-hành trên xe và kẻ đứng trên lộ đều hồn phi phách tán, mặt mày xanh như chàm, song phước thay, mọi người đều vô sự.

Xin mấy anh Chauffeurs phải thận trọng một chút, chớ có để cho controleur là người không biết gì cầm tay bánh rồi có sự rủi ro mà ăn năn rất muộn.

.·.

Một đêm bảy chủ bị ăn trộm

Lóng rày ở hạt Trà-vinh ăn trộm rất nhiều, như mới đêm 13-7-31 rồi đây chỉ có trong một ấp Định-tấn, làng Long thới mà có đến bảy nhà bị đạo-chích vào viếng. Còn ngoài sông Bassac, nơi vàm Macbat (gần cù-lao Dung), ăn cướp lộng lắm, dám cả gan làm ăn ban ngày nữa. Không biết tuần-thành đâu !

Xin nhà trách-nhiệm xem xét sự cảnh-tuần phải cho nghiêm nhặt hơn để giữ sự an-tịnh cho dân-gian.

Một đêm mà có 7 đám ăn trộm thì thử hỏi ở đâu còn hơn nữa ?

Minh-Chiến

DRAGÉES RUDY

trị bịnh...

...SÁN LÃI

Thuốc viên Dragées Rudy trị bịnh Sán Lãi rất thần hiệu, và làm cho người ta trở nên tráng kiện. Người lớn con nít đều dùng được.

Thuốc viên Dragées Rudy có bán tại các hãng thuốc ở Saigon và các hãng ngành ở Lục tỉnh.

PHARMACIE NORMALE L. SARREAU 119-122 RUE CATINAT — SAIGON

(là hãng thuốc đáng tin cậy tạo lập đã hơn năm chục năm rồi)

Lời rao vặt

DALAT
Một cái nhà lầu thiệt tốt, đủ đồ dùng, để cho mướn
Do nơi Hôtel Annam Dalat

MUỐN SANG LẠI
Một tiệm bán đồ phụ tùng xe hơi có distributeurs d'essence cho mướn thị tứ có nhiều mối hàng quen.
Xin do nơi báo quán *Đuốc-Nhà-Nam* *No 72 đường Lagrandière* SAIGON

DỊP ÍT CÓ
cho các nhà chở chuyên
Hai cái xe cám-nhông (Camions) mới mua tại hãng 3200$ Còn tinh hảo, vì nghịch cảnh đang theo việc nên muốn bán lại và chịu lỗ vốn.
De số 158 Rue d'Espagne — Saigon

DỊP TỐT
Muốn bán vì dư dùng :
Một cái xe hơi « Citroen » kiểu torpédo, 6 chỗ ngồi, còn mới tinh hảo và còn 6 tháng bảo kê.
Định giá. . . . . 1.800$00
Xin do nơi số nhà 26, đường Rousseau, Saigon, mỗi bữa từ 11 giờ tới 11 giờ rưỡi (sớm mai).
(467)

NGUYỄN VĂN-DÊ
KIẾM MẸ
Bà Võ-thị-Chiêm 74 tuổi gốc ở Giađinh buôn việc gia-đình nên dắc con gái nhà là Nguyễn thị Dụng 9 tuổi bỏ nhà ra đi trốt 2 tháng nay. Xin ai biết làm phước chỉ giùm rất đội ơn.
Xin viết thơ cho M. Quế t..ơ-ký xáng số một à Rach-gia

Muốn bán một sở đất tại góc đường Lý-thành-Nguyên và rue Tirant hạt Cholon. Châu vi đất nầy đáng 3.160 thước vuông.
Xin hỏi nơi M. Huỳnh-hoa-Kiệt N° 130 *rue Frère Louis Saigon*

PENSIONNAT
Khương-hữu-Phụng
VINHLONG
Học trò thi đậu năm 1931
1° Tiểu-học : cho thi 16 trò đậu trọn 16.
2° Sơ-học (certificat d'études primaires) : cho thi 20 trò đậu 15.
Tựu trường ngày 3 Août 1931
(20 tháng 6 Annam)

GARAGE NAM-HIỆP-THẠNH
N° 168, Boulevard Galliéni Saigon — Téléphone 878

Hãng sửa xe hơi của chúng tôi nhận sửa máy, đóng thùng, lợp mui và sơn ; công việc làm rất cẩn thận, giá cả phải chăng. Mong quí-vị sản lòng chiếu cố, chúng tôi rất cảm ơn.

MM. Đinh-văn-Hoạt & Bùi-đình Tư
Directeurs

Nhà bán thuốc tây và phòng khám bịnh
của ông PHẠM-VĂN-TIẾC
Lương-y Đông-Pháp
Tại châu-thành Châuđốc ngan chợ (Square de Verdun)
Khám bịnh - Chích thuốc và cho toa

Nhờ có giúp việc trong các Dưỡng-đường Nam-kỳ trên 12 năm, nên có thấy đã các chứng bịnh và quen thuộc với cách đau đớn đồng-bào trong xứ.

Cho thuốc thật hữu-ích, đã các môn bịnh hoạn, tính giá thật rẻ, nhà nghèo không đủ tiền.

Nếu thai nhân để chửa, hoặc rỡ bịnh mổ xẻ, ai muốn hỏi đến chi, cũng ẩn lòng chỉ bảo dùm.

Hỡi anh em Đồng-bào nước Nam

Dương lúc nhơn-dân đờ khổ, mỗi người phải để tâm tiềm kiếm, những phương pháp hay đặng bổ cứu !!

Nếu Đồng-bào muốn giúp cho sự trồng tỉa và sự buôn bán thuốc hút Annam.

Nếu Đồng-bào muốn giúp cho nhơn-công annam, có việc làm, và lấy những số tiền thuở nay Đồng-bào trả cho công-nho xứ Algérie, mà đóng cho công nho Đông Pháp.

XIN HÃY HÚT THUỐC

M. I. C.

là thuốc của nhơn-công annam làm tại Đông-Pháp. Thuốc nầy không có pha diêm-sanh và các chất độc khác.

M. Hồ-ngọc-Sung
thầy coi tướng

Kính trình qui quan, qui chức, qui bà,

Cho hay trước xin nhớ tờ báo, cắt mà chớ đừng bỏ qua rất uổng, ít khi đi lục-tỉnh lắm. Ai muốn hỏi số mạng sanh tử, họa phước, sự tương-lai, việc qua rồi, sẽ tới, xin nhớ ngày mà để ý. Từ 12 cho tới 25 tây tháng 7, có tôi ở tại (Soctrăng), từ 26 cho tới 8 tây, tháng 8, thì có tôi ở tại (Bạcliêu) từ 9 tây cho tới 24 tây, tháng 8 tây, thì có tôi ở tại (Rạchgiá) ngụ tại nhà ngủ Nam-Hòa, phòng số 4. Từ 25 tây tháng 8 cho tới 31 tây tháng 9, có tôi ở tại (Longxuyên) từ 1 tây cho tới 15 tây tháng 9, có tôi tại ở nhà ngủ anh nam-bê (Châuđốc), từ 16 tây cho tới 28 tây tháng 9, có tôi ở tại (Hatiên), từ 29 tây tháng 9 cho qua tới hết tháng 10 tây thì có tôi ở tại (Mytho) tại tỉnh thành có lời kính-cáo trước.

Hồ-ngọc-Sung
nhà ngủ Á-Châu Soctrăng phòng số 6

Phòng khám bịnh
THUDAUMOT
Trần-văn-Sang
Lương-y Bổn-quốc
Cấp bằng Cao-Đẳng Học-đường
HANOI

1° Cả tỉnh Thudaumot đều hoan-nghinh, bịnh khỏi mất công đi xa và đỡ tốn tiền đi Saigon mà lại khỏi mất thì giờ qui báu.

2° Trị đủ các chứng bịnh : có thầy phụ giúp rất cẩn mẫn bịnh, làm cho qui khách sẽ vừa lòng.

3° Nhứt định giá nhẹ để cứu người trong cơn đau yếu (không muốn đi nhà thương thì, hoặc không đủ sức đi đến mấy ông Bác-sĩ).

Giờ coi mạch :
Sang : 8 giờ tới 11 giờ
Chiều : 3 giờ tới 5 giờ

Xin qui khách đến uống thuốc một lần thì mới tường chơn giá.

Tân-Long Lữ-quán

Nhà ngủ nầy mới đổi chỗ mới sơn phết lại coi rất sạch sẽ và đồ đạc trong phòng đều mới hết, rất tinh khiết bởi bật thiệp và phương pháp.

Nhà ngủ nầy ở góc đường Thủy Binh và Tổng Đốc-Phương là nơi chỗ thị tứ và gần bến xe đò đi Lục-tỉnh.

Kính mời qui khách trước đến giúp người mình sau có chỗ nghỉ ngơi yên tịnh và mát mẻ.

Chủ nhơn :
Nguyễn-văn-Ngọc và Phan-văn-Thu đứng Tọa

DẠY HỌC
1° Thi cấp bằng sơ học
2° Chữ langsa và toán
Mỗi tháng :
Học bằng cách gởi thơ (par correspondance) . . . . 2$00
Học người « tại trường » . . . 4 00
Học trong 11 00
Gởi thơ cho M. Trần-thương-Thái Professeur libre à Tombak Vietlong
(451)

Y-KHOA TẤN-SĨ
DOCTEUR
Trần-thọ-Đông
Ancien interne des Hôpitaux et de la Maternité de Perpignan (France)
Ở tại đường Thủy binh (Rue des Marins) 137, Cholon
Giây thép nói : N° 418

Coi mạch mỗi ngày :
Sớm mai từ : 8 giờ tới 10 giờ
Chiều từ : 2 giờ tới 4 giờ

Như ai muốn rước đi vô trong lục-tỉnh thì sẵng lòng đi.

Coi về các thứ bịnh mổ xẻ và sự sanh đẻ dưỡng thai. Hay là lâu năm rồi mà chưa có thai đặng. Về các bịnh trong mình của đàn bà (đường kinh không đúng kỳ. Huyết bạch tử-cung sáu không ngay. Mấy là các thứ bịnh khác trong tử-cung đều theo.)

POUR LA PRÉPARATION AU BREVET ET AU DIPLOME
La collection complète du
DEPSFI
Prix : 6$
1, Rue Lanzarotte, Saigon

Nem thần rượu thánh ở suối Xuân-Trường

Kính mời qui ông qui bà, lúc nhàn hạ, lại vầng suối Xuân-Trường, nhớ đến quán nem của tôi mới lập để có nơi sạch sẽ, tinh khiết cho qui ông, qui bà giải lao, giải khát. Lối sắp đặt theo kim thời, bởi bếp lành lẹ, khuôn phép. Giá tính phải chăng.

(Vào cửa qua tay mặt có quán của tôi tiếp rước).

Ba Từng dit Nhựt Tân
kính mời

TRƯỜNG-TƯ PHÁP-VIỆT
"NGUYỄN - VAN"
168 rue d'Arras Saigon

Kỳ bãi trường tới đây (grandes vacances) riêng về trường tôi dạy luôn. Vậy nếu cô bác muốn cho con cháu mình khỏi mất thì giờ thì cũng nên gởi đến bổn-trường chăm được vừa ý, vì trường mới mở chưa đầy 1 năm, số học sanh vô ra không chừng, nên kỳ thi Sơ học và Tiểu học bổn trường chỉ gởi đi có 3 trò đều đậu cả 3 primaires đậu 1, élémentaires đậu 2. Chiều tối có chỉ giúp cho người lớn mở học thêm (cours d'adultes). Cũng có lo chỗ ăn ở riêng cho trẻ nào ở xa, hoặc muốn ăn ở nơi bổn trường, đặng tiện bề đi học nơi khác, thì cũng tính nữa.

Pierre MỚI
(416)

Đàn bà... có con ??

Con nít phần nhiều trong ruột « *Lãi kim* » nó làm cho khó lớn và hay đau. Vậy nên cho nó uống *Thuốc xổ* hiệu Nhành mai, thì qui bà được vui lòng thấy xổ phân dơ dáy (*Lãi kim*) và cân trùng nhỏ nhỏ đều bị thuốc tống đi ra cả. Người lớn con nít đều dùng đặng. Có bán nơi tiệm Nguyễn-thị-Kính chợ mới Saigon, và các gare xe điện từ Bình-Tây tới Gosap, và có gởi bán khắp các tỉnh trong Nam-kỳ, nơi mấy tiệm thuốc Annam và mấy tiệm Bazar. Ở Hà-nội có bán nơi M. Nguyễn-văn-Bức, 11 Rue des Cuisines Haïphong nơi Quảng vạn Thành 120 Bonnal. Mua sỉ, lời nhiều, do nơi Madame HƯƠNG-GIÁO Village Bình-đông (Cholon)

(451) *Giá mỗi gói 0$20*

AI MUỐN SANG LẠI ?

Một cái tiệm ở tại chợ Gò-vấp số 54, buôn bán rượu, có phòng hớt tóc và lãnh làm dépôt nước đá nữa.

Chủ nhơn vì không đủ ngày giờ coi sóc nên muốn sang lại có huê-lợi nhiều.

Do nơi : Ruelle Boisard số 39, ở trong số 15 — Saigon.

Bịnh quí đã có thuốc tiên

Vừa hết tiền bịnh lại lui ngay

Nếu ai mắc phải bi thảng Hoa liễu mới phát (gonocoque, spirochète chancre ou syphilis) hoặc nhập cốt sang (blennorragie chronique, goutte militaire, goutte mahade) thì có trăm ngàn đều đặc thuốc đến uống [illegible] bịnh nặng nhẹ, dù hay có bấy lâu [illegible] cho đến bao nhiêu [illegible] trong lá cho thai, con đang thì trầm chứng, lở, ngứa, [illegible] trong thịt bỏ như kiến, trong người khó chịu, mỏi mệt [illegible] cho hiệu LIỄU-THÁNH TẬP Long xuyên mua các thứ thuốc [illegible] hết chẳng hạn, thì mấy Cây thuốc

ĐỜ « Á PHIỆN » LINH NGHIỆM PHI THƯỜNG !

[illegible] hút 60 năm cũng vậy, mà cho được giới viên thiện [illegible] của nhà Liễu-thánh Tập Long xuyên [illegible] 5 ve, chiến nhẹ 4 ve, giữa nhẹ nửa 2 ve đã bỏ tuyệt [illegible], cam đoan không có chất á-phiện uống không nhọc mệt, ngập lỗ chỉ rõ thật là Nam châu có một, [illegible] không hai.

Mỗi ve 1.00 cước 1 $ [illegible] catalogue [illegible] thuốc [illegible]

Lãnh trắng có bông và thứ trơn láng mướt
Lãnh đen thiệt tốt một quần 3$50
Nhung đen 4$60 mỗi thước
Hàng trắng Cẩm nhung giá thiệt rẻ
Nỉ màu Khăn vuông chỉ thêu 2$00 một cái
Tách dĩa bộ đồ uống trà giá thậm rẻ vân vân...

Kính mời

NAM-XUÂN

78-80, Boulevard Charner
SAIGON

(481)

Hình Mỹ-thuật

Nhơn cuộc Đấu Xảo Thuốc-Đỏ à Paris bổn tiệm có bằng ở ngoại quốc qua được nhiều thứ giấy bằng rất đẹp. Vậy xin kính tặng chư quí vị tôi chụp hình chúng tôi xin tính

ĐẠI GIẢM GIÁ VÀ CÓ NHIỀU PHẦN THƯỞNG LỚN

Chủ-nhân xin ra nghênh tiếp

KHANH-KY PHOTO
54 Bonnard SAIGON
Téléphone n° 410

(415)

Ecole Centrale de Commerce

47, Rue Vassoigne — Saigon-Tândjnh

Directeur : TRẦN-MẠNH-NHÂN, Ingénieur

Ecole Centrale de Commerce là trường thương-nghiệp rất lớn tại Saigon, sáng lập đã lâu năm, chuyên dạy các khoa : Bút toán, đánh máy viết, viết tắt chữ Pháp, chữ Anh, tiếng Quảng-đông và nhiều khoa khác không ăn tiền. Các vị giáo-sư đều có cấp bằng trường Cao-đẳng Pháp-quốc và ngoại-quốc, hết lòng dìu dắt học thanh niên trong đường học vấn, nên những cựu-học-sanh đều có việc làm và được chủ hãng khen ngợi.

Ngày 15 Juillet nầy mở lớp riêng dạy những học-sanh thi vô trường trung-học và sư phạm (préparation au concours d'admission aux Lycées et Ecole Normale). Một ông cử-nhân văn-chương (licencié es-lettres) và một ông cử-nhân cách-trí (licencié es-sciences) chuyên dạy. Các học-sanh học theo lớp nầy chỉ đóng mười phần. Có chỗ nhà mở cho học-sanh ăn ở luôn trong trường. Cần hỏi đều chi xin viết thư cho :

Monsieur TRẦN-MẠNH-NHÂN
Directeur de l'Ecole Centrale de Commerce
47, Rue Vassoigne, SAIGON — TANDINH

UỐNG RỒI MỚI BIẾT LÀ HAY

Uống thuốc xổ mà cũng ăn cơm ăn cháo như thường

Nhà thuốc **Lập Xuân Đường** mên hiệu số 268 đường Lagrandière Saigon có chế ra thứ thuốc xổ « Trục đàm bổ tả hoàn » có hình con « RỒNG ».

Tuy tên là thuốc xổ mà trị đủ các chứng bịnh nội-khoa, ngoại-khoa, xổ đàm, tiêu phong nhiệt, tiêu cam tích, tiêu thống, tiêu thực, vân vân...

Lạ hơn các thứ thuốc khác : là uống vô không đắng hôi, kẻ bịnh đói ăn cơm cháo như thường; ăn no chừng nào lại càng xổ tốt chừng nấy.

Khắp cả lục-châu đều biết
Có gởi bán khắp cả mọi nơi và các gare xe đều.

NHỮNG CHUYỆN TRINH-THÁM HỒI ÂU CHÂU CHIẾN-TRANH

QUA NƯỚC A-LƠ-MANG !

(Tiếp theo)

Tôi như sự hiểu biết của tôi thì thứ ác khí của lụi A-lơ-man dùng tịt qua các đạo binh đồng-minh hôm ngày 22 Avril 1915, không phải thứ khí nó làm cho sưng mình sưng mẩy những người ngửi nhằm nó. Nó chỉ là một thứ khí nếu ai ngửi nhằm thì bất mệt, hơi thở dường như muốn nghẹt muốn tuổi, và nước mắt cứ tuông ra mà ngồi, khó chịu lắm. Cái độc của nó chỉ có bấy nhiêu đó thôi, song bấy nhiêu đó cũng đã làm cho nước Đức phải mắc tội trái lịnh với Vạn-quốc.

Bởi ác nên tội ác như vậy, nhưng nước Đức cũng vẫn còn đề ngón tàn bạo thâm hiểm. Ít ngày sau, có kẻ bọ nhằm thế dùng thứ ác khí ấy cũng không thắng nổi binh Đồng-minh theo lòng mong mỏi, nên họ bỏ đi mà xài tới thứ khác. Họ dùng một thứ ác khí khác độc hơn dữ tợn, là thứ *Yperite* và *phényl dichloroarsine*, giết hết binh Đồng-minh không biết muôn vạn mà kể...

Khi lấy được những tin tức nầy rồi, tôi bèn gởi về nước Pháp theo cách *gởi tin thường*, đoạn tôi mới tính đi Essen để dò thám thử coi họ gởi hơi (gaz) về xưởng máy ở đó làm chi nhiều dữ vậy.

Đi Essen chuyến nầy tôi dò thám được nhiều tin tức hữu ích và quan-trọng không biết chừng nào.

Xưởng máy Krupp

Đi tôi xem một cái xưởng máy ở Essen, thật không phải dễ dàng như đi coi một cái nhà máy xay đa gạo như nhiều người tưởng lầm vậy đâu...

Từ năm 1811 nước Đức thuộc về dòng Hohenzollern cai trị, thì cái xưởng máy Krupp là một cánh tay mặt của nhà-nước, giúp cho nhà-nước không biết bao nhiêu là công việc, bởi vậy nó mới được hưởng nhiều cái ân-huệ đặc-biệt của nhà vua, không có xưởng chế tạo máy móc nào bằng. Nó có đặt riêng một đạo binh để canh giữ các máy móc chế-tạo đồ bí-mật, không có một người lạ mặt nào được lén lút dòm hành, mà trong các vật của xưởng ấy chế-tạo ra, có nhiều thứ ghê gớm lắm.

Ta cứ xem nội một việc xưởng ấy liên lạc với chánh-phủ Đức, đến lúc đáng lý thì chánh-phủ Đức phải có một xưởng chế tạo khí giải thuốc độc riêng cho quân binh Đức dùng, mà chánh-phủ cũng không có, phải lấy một cái xưởng chế tạo của người thường mà làm chỗ chế-tạo khí giải thuốc độc cho quân binh mình dùng thì biết sự to tát và quan hệ của nó.

Muốn cho chư tôn được biết rõ các lớn của xưởng Krupp, tôi xin [illegible] những con số ra mà rồi, thì chư tôn mới dễ hiểu cho.

Nội một cái xưởng máy trong chiếm hết 500 mẫu đất, mà trong số ấy có 100 mẫu dùng cất kho, cất nhà rồi hết. Nó có 6 cái xưởng chế gan Siemens-Martin, có 42 cái lò, mỗi cái lò mỗi ngày chế tạo ra các thứ máy móc lớn nhỏ để chế tạo ra súng đồ g, súng liên-thinh súng tay cho binh tộ và binh thổ dùng.

Có một cái xưởng gần ở riêng ra một chỗ, ngày đêm chỉ cần đều có một toán lính canh gác nghiêm nhặt, cấm không ai được lén bước tới đó thế mà tôi lại muốn xem coi cho biết mới thỏa lòng, cứ theo lời người ta nói, mà sau tôi điều tra ra thì cũng y như vậy. Cái xưởng ấy có tới 10 cái lò 80 tấn, xây ngay hàng, rồi nhau mỗi hàng là 5 cái, ở chính giữa có đào một cái mương ăn thông vô lò chánh, có bắc 3 cái cầu 50 tấn, nội bao nhiêu đó, mỗi năm có thể làm ra được tới 150.000 tấn gan!

Cái nhà chế đây cái xưởng nầy to tốn vô cùng, và khó mà đi tới đó lắm. Bề dài nhà ấy tới 177 thước và bề ngang cũng tới 45 thước, có một con đường ra vô, mà lại con đường ấy người ta lại có đặt một toán lính gác.

Ở đây người ta chế tạo một thứ gan đặc-biệt, không ở đâu có, mà cái trách-nhiệm của tôi lại là phải tìm cho biết cách họ chế tạo ra làm sao, mới thiệt là gay khó vô cùng.

Làm sao vô được mà xem ?

Nói ra e các ngài khó tin lắm, nhưng tôi làm sao cũng có thuật y làm vậy, để cho các ngài biết, đâu có tin hay không cũng tự lòng.

Nói cho có hai lên vai vật lắm chứng, thiệt tình họ càng giữ gìn chặt chẽ bao nhiêu, tôi lại càng vào xem dễ dàng hơn nhiều đó.

Ở tôi thường có như vậy. Cái chỉ mà mình giấu diếm kỹ lưỡng chừng nào, tức là mình giục thúc cho người ta quyết tìm xem cho được chừng nấy. Phương chi một cái xưởng máy to tát như cái xưởng máy ở Essen nầy, trong lúc ấy dùng tới hơn một trăm ngàn (100.000) người thợ thì có sự chế-tạo bí-mật gì mà giấu ai được ư ?

Vả lại người ta không giấu được là tại 2 cái cớ nầy nữa :

1° Trước hết, những thợ làm việc trong cái xưởng gan đặc-biệt, đều được lãnh lương nhiều hơn anh em làm ở mấy chỗ khác hết. Bởi vậy mới sanh ra sự ganh gổ bất bình, có nhiều khi lại thù oán nhau nữa, mà đó cũng là một lẽ tự nhiên của người đời.

2° Kẻ đó, là bọn thợ làm công ở đây phải thề, làm việc gì phải giữ kín nhiệm, thành ra bọn thợ ở chỗ khác uất ức, dòm hành và quyết tìm biết ra cái bí-mật ấy, đó cũng là tự tâm lý của người đời.

Bởi những lẽ nói trên đó, tôi không cần gì phải lon lỏi vào tận xưởng máy làm chi cho nguy hiểm. tôi cứ việc lân la nơi mấy tiệm cà phê, mấy cái nhà hàng, là nơi các anh cặp-rằng, mấy thầy Xếp thợ hay tụ hội ăn uống, kiếm chuyện làm quen với họ, gạt chuyện ra mà hỏi thăm họ thì cũng đã biết rồi.

Họ cắt nghĩa rõ ràng lắm. Nay một chút, mai một chút, lần lần tôi biết đã hết thảy các thứ khí-giải, thứ nào bao lớn bao nhiêu, mỗi ngày chế tạo ra được mấy muôn mấy ngàn, và chở đem đi đâu, tôi cũng biết hết.

Biết được những việc ấy cũng là may mắng và bổ ích cho nước tôi lắm. Song tôi chịu cực chịu khổ, mạo hiểm mà tới đây, có phải là để bỏ thăm cho biết mà thôi đâu ? Tôi phải làm sao được trông thấy tận mắt, xem xét cho thật kỹ được từ 15 đến 40 tấn, có đủ cả càng thì mới không uổng công vào sanh ra tử.

Mà làm sao vô đó vậy giờ ?

Ở đời kì công có gì khó hết, miễn là mình có sáu và có chí thì được.

(Còn nữa) V.H.

VIỆT-NAM
par Louis ROUBAUD

Sắp trong 2 tháng mà 1.000 cuốn Việt-Nam, bán chạy gần hết. Còn lại mấy cuốn, ai muốn đọc xin mua mau kẻo hết, vì ông Louis Roubaud không gởi sang cho bán bán giảm nữa.

Cùng mày ông chủ cải lương

Bổn báo tiếp được bài nầy

Hai năm nay, đường sanh-hoạt rất khó khăn, của bán không chạy, tiền kiếm không ra, từ hạng lao động cho đến phải tư-bổn, ai ai cũng đều khốn khổ về nỗi khan tiền. Mà nhất là năm 1931 nầy, tình bình khuẩn-bách lại càng thấy rõ lắm. các ông chủ gánh hát cải-lương đi hát nơi nầy nơi nọ ở miền lục tỉnh, có lẽ đã biết thừa đi.

Mỗi món sanh-hoạt, món nào cũng rẻ mạt, giá sụt xuống chỉ còn phân nửa mà thôi. Như thế còn có người không tiền mua ăn thay nếu đắc giá như năm khá thì lại càng nguy hơn nữa. Ngay như ở Saigon, Cholon đây, hằng bớt người làm việc, lương bổng hạ xuống ít cũng là 20 phần trăm, nhà cửa phố xá nếu không hạ thì ít ai dám ở. Báo *Duốc-Nhà-Nam* đã kêu ca về sự phải hạ giá, bất cứ là những vật gì, như tiền phòng đó.

Vậy mà hát không hạ, mới lạ cho

Hồi nầy, các ông đã dư biết kiếm cơm ăn còn không muốn được thay, ga là xuất tiền 1$20 vào thượng hạng, mà xem một buổi hát. Thôi đừng nói thượng hạng làm chi như cái hạng chót hát đó, là bốn các thì bọn nhà nghèo tiền đâu mà đi coi. Tới xem hát giải muộn mà phải mất nhiều tiền như vậy, thì tốt hơn là ở nhà. Cái sự tiêu khiển có ích gì đâu, mà lại gặp lúc nầy, thì cái xem hát sao bằng cái sự sống của con người.

Các ông chủ mấy gánh hát nên rủ nhau đồng tình hạ giá xuống đi, một là có người đi xem hát đông, hai là phần lợi chắt hơn, ba là khỏi mang tiếng là người không biết tùy thời. Hạ giá chỗ ngồi xem hát xuống là phải lắm !

Vậy các ông chủ hát cải-lương nghĩ sao ?!

Nguyễn văn-Chánh
Bình-Tây, Cholon

Chuyện rất mới lạ !

Qui bà qui cô, chị em Nam-kỳ ta hãy để ý

Tại châu-thành Cần-thơ gần đây mới mở ra một NỮ-LƯU HỌC-ĐƯỜNG do bà Huỳnh-ngọc-Nhuận sáng lập.

Trường nầy chuyên dạy văn-học, và các môn « nữ công nghệ-nghiệp » cho các bạn phụ nữ lớn nhỏ ấy là đều ta nên để ý.

Về văn-học thì lãnh dạy từ lớp đồng ấu đến thi sơ-học (certificat d'études primaires). Có dạy đờn piano.

Sự dạy dỗ rất chuyên cần, bề ăn ở trông nom rất kỹ lưỡng.

Về « nữ-công nghệ-nghiệp » thì dạy các môn sau đây :

1° Dạy thêu cườm (theo kiểu kim thời).
2° Các món thêu đương theo kiểu Bắc kỳ rất tinh xảo.
3° May các thứ áo đầm, đồ y-phục đàn bà và các món khéo đẹp để chưng salon.
4° Dạy nấu ăn và làm các thứ bánh tây và ta.
5° Dạy may y-phục Annam.

Mỗi môn đều có thầy chuyên môn cần dạy cho học-sanh mau đại thành.

Lối Juillet nầy trường học các nơi đều nghỉ, duy có khoa dạy « nữ công nghệ-nghiệp » trường đây cứ dạy luôn, hầu tiện bề cho các học-sanh ở trường khác đến học trong lúc bãi trường.

Tiền trường lúc nầy tính lại nhẹ hơn lúc trước xin biên rõ dưới đây :

Lớp nhứt mỗi tháng	18$00
Lớp nhì »	17 00
Lớp ba »	16 00
Lớp tư »	15 00
Lớp năm »	14 00
Lớp sáu »	14 00
Về khoa học « nữ-công nghệ-nghiệp » thì mỗi tháng	15 00

Và có một hạng riêng mỗi tháng 12$ cho văn học và nữ công.

Về khoa « văn-học » thì ngày 1er août 1931 sẽ tựu trường.

Muốn cần hiểu rõ thêm đều chi xin viết thư ngay cho :

Mme Huỳnh ngọc Nhuận
Propriétaire
Như-Văn Nữ-lưu học-đường
Cantho

PATISSERIE NGUYỄN-VAN-ĐẮC

81, 83, rue Sabourain — Saigon

Trong 7 năm trời Bổn-hiệu mà được thạnh-hành trong trường Thương-mãi, cũng nhờ ơn quí khách chiếu cố, nên Bổn-hiệu hằng tận tâm làm cho vừa lòng quí khách.

Hiện nay kinh-tế khuẩn-bách, tiền bạc eo hẹp, nên Bổn-hiệu định sụt giá các món ăn như sau đây, dâng đến ơn cho quí-khách.

Bánh thường dùng, mỗi cái	trước bán	0$06	nay bán	0$05
Bánh lớn	»	0.10	»	0.08
Sandwichs	»	0.15	»	0.13
Nước trà sữa ly	»	0.15	»	0.12
Café au lait (ly)	»	0.15	»	0.12
Café au lait (tách)	»	0.10	»	0.08
Chocolat ly	»	0.20	»	0.15

Nay kính,
Nguyễn-văn Đắc

GRAND ARRIVAGE BOYAUX ET RAQUETTES DE TENNIS

Của hiệu « WILLIAMS »
DRIVA (à)
DRIVA (Anna)
DRIVA (Exela)
SUZANNE-LANGLEN
DRIVA

Của hiệu « SPALDING »
TOP FLITE
KEZELUT
AUTOGRAPH
INTERNATIONAL
GOLD MEDAL

Raquettes của bổn-hiệu đặt riêng :
GLOBE, THANH LONG, XÍCH LONG
và các hiệu khác rất đẹp

Giầy boyaux và sơn có đủ màu.
Cổ thợ sửng nên dương giầy rất mau.

Giá rẻ không đâu bì kịp

NGUYỄN-VĂN CHỨC

Téléph. 842 — 25-27, Rue Colonel Grimaud SAIGON — Tài CHỨC Saigon

Làm đại-lý bán, moteur RUSTON HORNSBY & LISTER và máy xay lúa, gạo và đồ phụ tùng cho nhà máy

NÊN BỎ Á-PHIỆN

Bằng thuốc Giới yên đại bổ hiệu CON Ó của nhà thuốc

BÁ-NGỌC-ĐƯỜNG

Sau đây bổn-đường tân tâm bào chế thêm được vừa ý mọi người, chất thuốc mạnh hơn trước nhiều, và không hề nóng nổi uất bón.

Hút thuốc không mỗi ngày 1$00, tốn 6 ve đã bỏ. Và 20 viên 1$00. Ve 35 viên 0$50.

Người hút nhựa hay hút lớn, mỗi ngày trên 3$00 uống thứ thiết mạnh, mỗi ve 1$20 càng tốt. Ở xa gởi cách « Lãnh hóa giao ngân ». Thơ và mandat gởi cho :

M. NGUYỄN-HÒA-LIÊN
Pharmacie
246 Rue d'Espagne, 248 —

TRỰNG LIÊN HIỆU

TRAN-DUY-BINH

N° 42 Bd CHARNER SAIGON — Tél: N° 1000.

LÀM TRƯỜNG-LIÊN
HÀNG-THÊU và HÀNG-DÀN
KIỂU KIM-THỜI
Có CATALOGUE

KHẮC DẤU ĐỒNG CHẠM BẢN ĐÁ MỘ BIA — LÀM NÓN CAO SU BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

[illegible] hai điều, thư-vị độc [illegible] tỏ lòng hương bổn-báo : 1° Mua báo rẻ [illegible] 2. Cổ-động cho [illegible] người cùng mua

Giá báo sửa lại :

Một năm...	15$00
Sáu tháng..	8 00
Ba tháng..	4 00
Một tháng.	1 50
Mỗi số...	0 07

Sụt giá 1/2

Lên gạo sụt giá; nghề mỹ-thuật cũng đành tạm hạ giá phần nữa. Bởi vậy, hình số Peinture à l'huile cỡ 0 m 60 X 0 m 60 chỉ còn 18$00

Hình rọi lớn

Mua nếu không phải : 30/25 — 3$60; 30/40 — 4$60; 50/60 — 8$50

Thêm mỗi gia người : 18$0 — 18$50 — 28$50

Cho mướn máy viết

đem máy về nhà, có sách dạy đánh 10 ngón tay cũng như đến trường. Khắc con dấu, làm enseigne, mộ bia, chạm-thạch, đồ khéo mà rẻ.

THÁI-BÌNH-DƯƠNG
87, Colonel Grimaud — SAIGON

Thuốc **THIÊN-THỌ** của Pharmacie **NGUYEN-VÂN-TRI** ở Mytho chế ra đã cứu được nhiều người. Nếu có **CULA** thiệt thoa tiếp thêm, đừng cho vọp bẻ, thì mười bịnh không trật một. Dám cam đoan.

VII -- Ngọn đèn trước gió

— Ông nầy, tôi nói tử tế với ông, mà ông muốn làm dữ với tôi hoài. Tôi cự nổ ngược với ông sao mà ông nói vậy. Tôi nói tôi không có tiền, đợi tôi có đủ rồi tôi trả cho ông chớ ai mà dựt của ông sao.

— Không biết, đúng ba tháng ô phải trả cho tôi, không trả, tôi đi kiếm liền, tôi không chịu đợi nữa. Hôm trước lại hai người hứa ba tháng thì trả cho tôi, tôi mới cho vay chớ; tiền người ta cần dùng mà để trễ có được đâu. Vay của người ta rồi muốn ăn cướp của người ta sao.

Diệp-Hoa trợn mắt nói lớn rằng:

— Tôi đã lấy lời nhỏ nhẹ mà nói với ông, sao ông cứ nói xấu xóm với tôi hoài vậy? Nè tôi nói cho ông biết: tôi thiếu nợ thì chỉ biết trả nợ mà thôi, chớ không biết ăn nỉ lạy lục ai hết; còn ông cho vay thì được phép đòi tiền mà thôi chớ không được vô lễ đa. Nếu ông còn nói nặng lời với tôi nữa, mời ông đi ra tòa thì.

Bang Khi ngó Diệp-Hoa lườm lườm, rồi xách nón ra về, và cười gằn và nói:

— Cô nói cùng với tôi, tôi lại sợ cô sao, tôi nói trước cho cô biết: nếu đúng ngày mà cô không trả bạc cho tôi, thì tôi làm khó cho cô ở, đặng cô hết làm phách. Diệp-Hoa nổi dậy bỏi đầu và nói với rằng:

— Ở, tưởng tao sợ sao mà dọa, mầy làm giống gì thì làm đi.

Ăn nói ngang phát giét. Bang Khi ra gần tới cửa, nghe Diệp Hoa mắn với thì giận lắm, đứng khựng lại, day lồi:

— Sao cô chửi tôi?

— Tôi chửi chú, mà chú làm sao tôi. Chú âm mưu với quân khốn kếp mà dựt của thiên hạ mà, tôi dư biết! Vậy mà chú nói tôi là ăn cướp chớ. Hiện gì mà lần nào chú tới nhà tôi chú cũng trầm trồ khen đồ đạc tôi tốt, nhà cửa tôi lịch sự, tôi biết chú muốn lắm mà. Chụp dựt đi đặng đem về Tàu mà làm giàu Đồ !...

Diệp-Hoa nói tới đó thì mệt, nên nổi ho lên rồi ôm ngực, nhắm mắt mà ho một hồi; đến chừng nàng hết ho thì bang Khi đã ra về rồi.

Nay giờ bà năm đứng trong cửa buồng với thằng năm sớp-phơ mà nghe chủ cãi lộn với khách. Chừng bang Khi ra về rồi thì bà đi xuống dưới nhà dưới, nói với thằng năm rằng:

— Cô kỳ quá, sao cô không kiếm thế đặng lần lần mà buôn nợ đặng mấy năm hay ngày nầy, để dùng lời xấu xóm mà thách đố rồi làm chi, cho nó giận nó đi kiện rồi làm sao hổng biết.

Thằng năm nói:

— Thiệt tôi cũng không hiểu cô làm cái gì kỳ cục vậy. Sao cô không trả tiền phức cho nó cho rồi, sớm muộn gì cũng vậy, để nó tới nó ăn ăn thấy dòm quá.

Bà năm nhíu mày lại rồi nói nhỏ nhỏ:

— Mầy tưởng cô có đủ tiền mà trả cho nó sao?

— Ủa, làm giống gì mà hết tiền đi?

— Vậy chớ bấy lâu nay, cô ăn xài, tuông tiền ra như nước mà không làm vô được đồng nào, mầy không thấy sao? Bây giờ trong tủ cô không còn tới năm ngàn đồng bạc nữa, mà số nợ của bang Khi tới chín, mười ngàn đồng, thì tiền đâu mà trả?

— Trời đất ơi, sao bà biết?

— Thì cô nói với tao chớ sao.

Thằng năm gãi đầu làm thinh một hồi rồi nói:

— Mà cô tính chuyện cùng đi kỳ quá. Có lẽ cô cuốn làm rồi thì phải; vậy thôi thì cô bán cái nhà nầy với cái xe hơi thì trả nợ cho bang Khi dư dật chớ giống gì, rồi dọn đồ đi mướn phố tốt mà ở như cô Marie vậy, không được hay sao..

— Vậy mới có chuyện mà nói...

— Cô để lôi thôi đây, nữa tháng cha Bang-Khi nó kiện nó lấy luôn và nhà, và đồ-đạc, và xe hơi hết gia tài sự sản, không còn một mảnh rất nào hết, mới là kỳ chớ! Tức quá, phải cô giao hết cho bà với tôi lo cho cô thì tiện việc biết chừng nào. Sự sản có bạc muốn mà để cho điêu tàng vô cớ như vậy thiệt uổng quá! Dầu bà lên tính với cô thử coi.

— Thôi không được đâu, hồi trưa cô rầy tao với con Đưa nhơ giặc cũng vì vậy, bây giờ tao không dám đụt miệng vô mà nói nữa, mầy có giỏi thì lên trên mà nói.

Hai người nói chuyện tới đó thì nghe Diệp-Hoa kêu thằng năm sớp-phơ. Bà nó ngồi xe hơi qua kêu con Đưa cho nàng biểu. Con Đưa ngồi xe qua tới thì nàng kêu nó lại gần rồi nói:

— Thằng chệt đó nó mới qua nó nhục tao...

— Bang Khi phải hôn cô?

— Nó chớ ai? Nó qua nó nói chuyện nợ, tao biểu nó huỡn cho tao ít tháng nữa, rồi nó nói tao muốn ăn cướp của nó hả, tao giận quá trí nên tao mắn nó ba đấu, chán rồi đây nó kiếm chuyện làm rối cho tao chớ chẳn không.

Còn nữa

Cuộc thi bút toán

Ngày 17 và 18 Juin 1931, Ecole Pratique de Commerce «Lương-văn-Hiếu» ở số 7 đường René Héraud Saigon (Tânđịnh) mở cuộc thi chung khoa cho học-sinh mãn khóa ba tháng.

Comptabilité Commerciale

Le 1er Janvier, Lem entre dans les Affaires avec un capital de 250.000 $ se décomposant ainsi:

Espèces en Caisse	50.000 $
Crédit sur la Banque de l'Indochine	100.000.—
Espèces en dépôts à la Sté Anc Crédit	100.000.—

Il achète le fonds de Commerce de Phan-Quan dont le bilan se présente ainsi:

Actif		Passif	
Matériel	$ 15.000.—	Capital	$ 180.000.—
Mobilier	8.000.—	Effets à payer	18.540.—
Fonds de Commerce	50.000.	Fournisseurs	20.560.—
Loyer d'avance	1.200.—	Amortissement Matériel	[illegible].—
Cautionnement	1.200.	Amortissement Mobilier	2.000.—
Caisse	12.550.—	Pertes et Profits	24.925.—
Marchandises	59.575.—		
Effets à recevoir	25.750.—		
Clients	21.300.—		
Banque Franco-Chinoise	54.750.—		
	$ 249.425.—		$ 249.425.—

Après inventaire, Lem accepte l'actif de Phan-Quan aux conditions suivantes:

Matériel	$ 10.000.—
Mobilier	7.000.—
Fonds de Commerce	[illegible].000.—
Marchandises	60.000.—

et se charge de régler entièrement son passif sans réduction de:

$ 540.— pour les Effets à Payer
560.— pour le fournisseurs

Le 15 Janvier, Lem règle Phan Quan comme suit:

Le loyer d'avance et le cautionnement, en comptant; pour le reste, moitié en 2 effets d'égale valeur à 90 et 180 jours; moitié, en chèques d'égale valeur, sur la Sté Anonyme de Crédit et sur la Banque de l'Indochine.

Le 31 Janvier, il règle tout le passif au cédant; les effets, en espèces, les fournisseurs, en chèques sur la Banque de l'Indochine.

On demande de passer au choix.

1° Ecritures d'ouverture sur le Journal de Lem en dressant le bilan d'entrée au 16 Janvier et le règlement au 31 Janvier;

2° — Ecritures de liquidation de la Maison Phan-Quan sachant que les effets souscrits par Lem sont négociés au comptant à la Banque Franco-Chinoise sous déduction d'un escompte global de 1.350 $.

CÁC NHÀ
CÔNG-NGHỆ và THƯƠNG-NGHIỆP!

Đương hồi kinh-tế khuẩn-bách, qui ông nên làm quảng-cáo cho món hàng mình ở báo T'ribune Indochinoise, 72 Lagrandière Saigon là một tờ báo chữ tây của người Annam làm chủ, có nhiều độc-giả tây nam, phần đông là qui khách cao sang trong bốn bực sĩ, nông, công, thương.

Xin lưu ý.

Thiên hạ đồn

Danh vang bốn biển tiếng lừng tám phương, là thuốc bổ Á-phiện của hiệu Tiêu-thiên-Tiên, ở Tonkin gởi lại, bảo bổ chẳng dùng cốt Á-phiện. Cách bổ giảm đã mát mà lại bổ. Dầu cho lắc nhược bực nào trăm ngàn người không sai một. Làm việc khoẻ mạnh vui vẻ như thường chẳng sợ sanh ra chứng bịnh gì hết, đi đường dùng rất tiện.

Một ve 100 hoàn giá 1 $ 00

Hút ít 2 công 3 ve đã bổ, ai mua dùng không công hiệu, xin thối tiền lại chẳng sai. Có trữ bán tại Rue Mayer 128, Bd de la Somme N° 82; Rue Amiral Courbet N° 22; và Rue Vannier N° 74 — là tiệm trồng răng hớt tóc danh tiếng nhứt Saigon, năm tiệm đều danh tiếng xưa nay, đồng có bán thuốc hiệu Tiêu-Thiên-Tiên, ai mua cũng phải ngừa kẻo lầm giả mạo. Lên bịnh hút-tiêu như Dương-mai cùng đau lậu ai bịnh nhẹ nặng bực nào uống trong ngoài 2 $ 00 tuyệt nọc. Lục-tỉnh ai muốn lãnh Đại-lý xin viết thơ thương-nghị. Qui-vị muốn gởi lãnh hóa giao ngân cũng được, thơ và Mandat gởi cho M. Lê-văn-Anh, Commerçant Bd Albert 1er N° 142 Dakao, Saigon.

Có hai điều, chư-vị độc-giả tỏ lòng thương bổn-báo: 1° Mua báo trả tiền mặc; 2° Cổ-động cho nhiều người cùng mua.

MINH TẠ
Tạo-Nhơn-Đường
Công nhận thuốc
Điều kinh Bạch đái-hoàn là
BẬC THÁNH DƯỢC số hai

Nhờ xem báo «CÔNG-LUẬN» nên mới được biết hiệu thuốc «trừ tà bổ-huyết, giải lao», mấy thứ thuốc của đồng bang ta là hiệu Tạo Nhơn-Đường Trương-minh-Ý, N° 4, rue de la Gare de Hôcmôn.

Nguyên nội-tạng của tôi đau đã được hơn 8 năm trời, của thầy lương y nào cũng để cho là đau huyết kém sạch, cho thang từ bổ uống hoài mà không thấy hiển hiệu. Thấy tôi rất hao thể bịnh ở từng của đàn bà như thế tính luôn tiền cước, tôi liền gởi mandat 2 $ 30 mua hai hộp thuốc «Điều kinh bạch đái hoàn» giá là 2 $ 00 cho nài tạ tôi dùng thử trong ba bốn ngày coi thế ăn ngủ được, tôi liền gởi mandat mua thêm 6 hộp nữa uống trong mười ngày thì hết chứng bạch đái ho, hết nhức mỏi không còn chứng xay xẩm và xét rệt nhức đầu đau bụng như khi trước nữa. Hết tốn bao trăm không hết, nay tốn có 6 $ 60 mà được sự mạnh khoẻ như thường, đa ngã bất ngun đồng đi thong thả. Nay vì cảm «Thầy mạc niệm, thọ đa mạc vong» nên nay kính đề bảng cáo tạ hiệu «Tạo-Nhơn-Đường» sau chỉ giám cho qui cô qui bà, ai có bịnh trầm trọng về phần máu huyết không xong, nên tìm thử thuốc «Điều kinh bạch đái hoàn» hiệu hiệu Tạo-Nhơn-Đường, của ông Trương-minh-Ý ở tại Gialinh Hocmon, mà uống thì chắc được mau lành mạnh, khỏi huyết điều hòa, đỡ đa thêm thọ.

Lời thành thật cảm tạ
Mme et M. VÕ-THÀNH-CÔNG
Kiến-Biên Namvang

(416)

TRÊO GIẢI THƯỞNG

Huê nguyệt hoàn thuốc thần hiệu Trị các chứng bịnh hoa-liễu, phong-tình, nặng nhẹ lâu mau một cách cấp kỳ trừ đặng tuyệt căng mà khỏi hại về đường sanh dục. Ai phải căng bịnh hiểm nguy mau gởi thơ hoặc sĩ về bán lại làm phước, có huê-hồng nhiều lại được giải thưởng.

Nguyễn-văn-Nên
Hôtel Huê-Viên Cantho

Nghề sơn máy là nghề lợi hơn hết

Ai sơn cũng đặng
— khỏi cần học —

Có máy và sơn đủ kiểu và đủ màu
Danh tiếng khắp cõi Đông dương
Xin do nơi bổn hãng mà thương nghị

Auto-Accessoires
Hãng DIDIER
61, đường Pellerin
SAIGON

Rượu «Bổ Huyết» của hiệu: KHƯƠNG-LỢI:—
N° 35, Rue de Paris, Cholon, là thứ rượu bổ hơn hết

TRỌNG LỜI CẢM ƠN ÔNG
Diệp-nhuê-Hù
ở đường Marins số
Cholon (Trên lò...

Tôi lấy làm hân hạnh, mà đề ít hàng trên báo-chương gởi lòng đến ơn Diệp Tiên-..., là người của tôi khó bịnh rất nguy là bị hà trĩ. Tôi đã nương lấy mười mấy năm trường. Mỗi lần đại tiện (ỉa) đều có máu và mủ, đi đứng khó chịu. Tôi uống đã thứ thuốc tây nam, đều chẳng hết, may nhờ ông Diệp Tiên sanh dùng một hóa-học mà trị; không đi mổ chi cả. Ông dùng hóa-học sích cột và bôi thoa thuốc, trên hai mươi ngày thì tôi được dành bịnh. Thật là tài.

Nay kính
(419) NGUYỄN-V-THINH
144, Marcel Richard, Saigon

Dệ nhứt danh tiếng?

Thuốc hiệu Tham-Thiên-Dường (Hải-phòng).

Nếu qui vị dùng qua được một đôi lần thì không khi nào mà không tụng cho là thánh dược.

Bởi của lương-y Việt-Nam ta bào chế. Nên khắp cả ba kỳ đều có Đại-lý của bổn hiệu cả, tài tình thuốc bổ Á phiện dám chắc không đâu hơn, mỗi ve chỉ có 1$00 dầu ghiền lâu đến thế nào dùng trong năm ba ve thì đã bỏ tuyệt, những người suy nhược; điều kinh bạch đái, phong-thấp tê-bại, huê-liễu dương-mai, nội khoa ngoại khoa công hiệu như thần.

Catalogue cho không, thơ mua thuốc hoặc hỏi hàng bất kỳ việc chi, xin đề cho tổng Đại-lý: M. Lê-ngọc-Thành dit Thâu, Route de Camau à Bacliêu.

Bổn-hiệu rất sốt sắng trả lời và gởi thuốc đến nơi một cách rất mau lẹ.

Biệu đèn ASIATIC tốt lạ thường

Theo như khoa-học đời nầy thì các thứ máy móc mỗi ngày mỗi tấn phát lạ thường cũng như các nhà kỹ-sư đã nghiên cứu nhiều năm mới chế ra được tại Pháp-quốc một kiểu đèn hiệu ASIATIC máy móc ít vừa được dẫn tiện mà lại chắc chắn hơn các nơi.

Sáng đặng 120, lửa và lại có họng 200 lửa nữa tùy theo giá tiền. Bổn-hiệu bán lấy danh tiếng chớ không muốn ham lời nhiều, mau nầy xin qui vị hiểu kỹ rằng họng đèn ASIATIC được dẫn tiện là cũng nhờ cái ống thông hơi lửa thì cái họng đèn nầy chư qui vị muốn vặn vào hiểu nào cũng không sợ rối ro và cái hiểu của nó thật là sơ sài không cần phải dùng bông đá cho thêm tốn tiền và ít hao sáng. Nếu chư qui-vị ở xa mua về dùng khi nào có lửa mà không biết sửa thì gởi lại cho Bổn-hiệu sửa không ăn tiền. Ống khói Pha-lê thật tốt. Đèn có đủ kiểu thợ đã bán vẽ phù trang.

Xin chư qui vị lưu ý. Bổn hiệu rất tôn ơn.

Etablissements ĐẠI-ICH
Rue Đề Tông-đốc Phương, CHOLON (Cochinchine)

Trừ bịnh phong-tình

Ông Trần-đức-Tâm y-sĩ Việt-Nam đã du học Trung-hoa, Nhựt-bổn đã cấp bằng tốt nghiệp tại công-y học-đường Quảng-đông nay về nước chế đã các thứ cao, đơn hoàn tán theo lối bác học chữa đã các bịnh, người lớn trẻ con, hay nhứt là thuốc trị bịnh phong-tình, hoa-liễu vân vân, dầu bịnh lâu mới khó đã cách nào cũng có đã thuốc chữa lành tận nọc. Mua thuốc xin nhớ kể bịnh thật kỹ khỏi lầm bịnh mà uống thuốc hư.

Có trữ bán tại Saigon hiệu Nguyễn-thị-Kính số 3o đường Aviateur Garros, dây nói 9.22.

Cantho — Tế-Sanh-Đường số 81 Đại-lộ Gallieni.

Các nơi khác viết thơ đã cho tổng đại-lý là

M. Đinh-thành-Công
(Thủ-dầu-một) 1 Cái-chum
Ở Nước hết đều có xin nhớ đã có trả lời.

THẬT RẺ.....
Mua mau kẻo hết

Dầu thộng ăn có lượt rõ bằng máy, trắng như dầu olive, mỗi chai 3/4 de litre giá..... 0 $ 60

Dầu xổ, nóng rất dễ đi xông, và không đau bụng, mỗi chai 3/4 de litre giá.. 0 $ 70

Hãng dầu
TRƯƠNG-VĂN-BỀN
Sáng tạo năm 1879
40, Quai du Cambodge
CHOLON (440)

TRƯỜNG DẠY CẦM TAY BÁNH XE HƠI
AUTO ÉCOLE ET AUTO EN RÉPARATION

Trường tôi đã mở lâu năm, kể từ ngày nầy sắp tới qui ông cần học sớp-phơ tại trường tôi, thì tôi có phát cho mỗi người 3 cuốn sách dạy về máy xe hơi của M. Trương-trung-Lệ mới xuất bản, có 1 cuốn luật mới, có thầy dạy sửa máy và thầy dạy luật, có thầy Bổ-Nghệ cầm tay bánh xe ra dạy có nhiều giấy tờ tốt của quan trên và quan Toàn-quyền Đông-dương cho, Médaille Hoàng-đế Annam và hoàng-đế Cao-mên.

Dạy rất mau thành nghề, rất giỏi thì một lần chắc đậu, có chỗ làm nghề rất kỹ lưỡng, giá rất rẻ hơn các nơi, cho mướn xe thì, Camion và Torpédo đã lắm.

Trường tôi có cô Nguyễn-thị-Hường dạy đàn bà cầm tay bánh và thì.

Xin qui ông chủ ý có muốn sửa xe đem tới, có nhiều thợ máy giỏi trong trường bổ-nghệ ra sửa rất kỹ càng giá rẻ lắm.

Mỗi khi đem xe đến sửa rồi sẽ cho thêm quyển sách dạy về máy xe hơi bằng chữ quốc-ngữ rất hữu ích trong khi giữa đường, nói về cách hư vì cách sửa. Cách của Magnéto.

CHU-VĂN-HAI
Rue 81, Colonel Grimaud
SAIGON
(Trước chợ mới Saigon mặt đường Gallieni)

HÃY DÙNG PHÂN TRO HIỆU "CON CÁ"

THÌ HUÊ LỢI TĂNG BỘI PHẦN

Kính lời cảm tạ
Triệu-tánh-Du
Tiên-sanh

ở đường Jaccaréo số 32, Cholon

Nguyên tôi gì khi huyết suy kém, phần lo phận sự nên bao tổn tinh thần. Sanh ra bịnh ho, gần một năm; tôi uống đủ thứ thuốc chẳng thấy bớt. Nay lại ho ra máu tôi rất lo sợ cho tánh mạng tôi.

Cũng may tôi có gặp *M. Đái* gốc thiện tôi mới được biết đến *Triệu-tánh-Du* mà đến cầu-y, tôi uống thuốc của ông trên hai mươi ngày thì mạnh, tinh thần trông khỏi hẳn xưa, nhà người em của tôi cũng đem về đường kinh cũng nhờ ông trị bịnh.

Bởi nhờ ơn ông nên tôi chẳng nệ lời tri-ngôn, để ít lời trên báo cáo ơn, cho biết ơn chớ chẳng để quảng bá; vậy ông của giới nhà khoa khác nào hãy bịnh cho.

Kính ta
Hồ-Tấn-Tánh
à Phan-rang (Annam)

Y-KHOA TẤN-SĨ

Docteur COUTURIER

Cựu chủ-nhiệm Y-viện chữa bịnh con mắt ở Huế

Bố cáo cho công-chúng hay:

Kể từ ngày thứ hai 27 Avril 1931, Ngài sẽ mở phòng khám bịnh con mắt tại số 91 đường Mac-Mahon. (Góc đại-lộ Bonnard và Mac-Mahon).

Giờ khám bịnh:

Sớm mai: Từ 7 giờ tới 10 giờ

Buổi chiều: Từ 3 giờ tới 6 giờ

Dây thép nói: 1125

RẤT HAY! RẤT HAY!
XIN LƯU Ý

Hãng Manufactures Indochinoises de Cigarettes Cholon có lập ra một cuộc phát phần thưởng cho mấy ông dùng thuốc M.I.C.

1° Muốn được phần thưởng xin bày đem lại:

Hãng Manufactures Indochinoises de Cigarettes
450, Avenue Maréchal Pétain. Cholon

Nữa đường Saigon-Cholon gần trường học Lycée Pétrus Ký.

Ngày 31 Juillet 1931 trước 4 giờ chiều.

Những bao thuốc M.I.C. sọc xanh dùng rồi.

2° Ai đem bao không lại nhiều hơn hết thì đặng phần thưởng nhất, ai ít hơn được phần thưởng nhì vân vân.

3° Còn kỳ nầy không được lấy bao không lại kỳ sau đem ra tranh nữa cho đến khi đặng một món đồ thưởng.

4° Cuộc nầy có phần thưởng kể ra sao đây:

Phần thứ nhất — 1 cái xe máy Peugeot luxe
» » nhì — 1 cái xe máy Peugeot ordinaire
» » ba — 1 sấp vải năm 20 thước
» » tư — 1 » » » » »
» » năm — 1 cái đồng hồ rẻ
» » sáu — 1 » » » » »

Giá báo sửa lại

Một năm	15 $ 00
Sáu tháng	8 00
Ba tháng	4 00
Một tháng	1 50
Mỗi số	0 07

Institution « HOANG-TY »

Boulevard Kitchener N° 80, Saigon — Téléphone 806

Tựu trường ngày 3 Août 1931, nhằm ngày 19 tháng 6 Annam.

Lớn-trường năm nay được tu-bổ lại rất hoàn-toàn: Lớp học, nhà ngủ, phòng ăn, phong-hóa nghiêm, sân chơi đều mở thêm rộng rãi.

Về khoa văn-bằng Tiểu-học và Sơ học, trường có dạy từ Âu-học (Cours Enfantin) cho tới lớp nhất (Cours Supérieur).

Về khoa văn-bằng Tốt-nghiệp và Brevet Elémentaire, thì có đủ 4 lớp (1re, 2e, 3e et 4e année).

Tên những trò thi đậu văn-bằng Sơ-học ngày 8 Juin 1931:

1. Quach tong Duc	con ông	Quach Huong, Ba-trach, Camau
2. Pham ngoc Cau	»	Pham Mai, Binh-thanh, Binh-Thuan
3. Doan van Phung	»	Doan van Phan, Duc-thang, Binh-Thuan
4. Doan van Kha	»	Doan van Phuoc, Hung-long, Tanan
5. Ho van Dap	»	Ho van Cao, Thanh-xuan-dong, Vinh-long
6. Trinh van Hoa	»	Trinh van Dien, Ile quartier, Cholon
7. Le ngoc Trong	»	Le ngoc Duong, An-phu, Cholon
8. Tran van tien	»	Tran Bieu, Cholon
9. Vo van Nguong	»	Vo van Trung, Tan-xuan, Binh Thuan
10. Huynh van Tuong	»	Huynh van Mot, Lai-an, Binh Thuan
11. Le trung Tin Albert	»	Le van Bay, Cholon
12. Trần trung Tâm	»	Tran van Tron, Minh duc, Travinh
13. Tran van Lien	»	Tran van So, Bang-son, Gocong
14. Tran van Meo	»	Truong van Thach, Duc-thang, Binh-thuan
15. Tran van Cao	»	Tran phuoc Tien, Andong, Sadec
16. Ha van Hai	»	Ha van Cang, Long-chau, Vinhlong
17. Ho van Tu	»	Ho van Truyen, Tan qui tay, Sadec
18. Tran cong Phuong	»	Tran van Ty, Thai-long, Cantho

Tên những trò thi đậu văn-bằng Tiểu-học ngày 1er Juin 1931:

1. Lâm Cau	Travinh	19. Ly van Tai	Saigon
2. Nguyễn Hiệp	Binhthuan	20. Huynh at Meo	Soctrang
3. Nguyen van Ngo	Binhthuan	21. Truong van Duoc	Binhthuan
4. Nguyen van Dai	Saigon I	22. Phan van Them	Saigon
5. Tang at tu phuoc Ngoc	Cholon I	23. Nguyen van Mau	Cholon
6. Bui ky Anh	Saigon I	24. Leu van Meo	Cholon
7. Nguyen van Giao	Tanan I	25. Khoo	Cholon
8. Nguyen van Dinh	Cholon	26. Ho van Dau	Tanan
9. Ung van Vi	Binhthuan	27. Huynh van My	Binhthuan
10. Nguyen duy Thuong	Binhthuan	28. Nguyen ngoc Nam	Bienhoa
11. Huynh van Truoi	Sadec	29. Truong van Tho	Binhthuan
12. Tran thanh Nhan	Travinh	30. Le van Lien	Mytho
13. Tran van Hai	Bienhoa	31. Pham van Ngan	Giadinh
14. Nguyen van Chi	Baria	32. Ngo van Du	Cholon
15. Ngo An	Sharang	33. Nguyen van Mao	Binhthuan
16. Ngo a Dung	Shatrang	34. A Kim	Saigon
17. Ngo a Tai	Shatrang	35. Nguyen van Nga	Cholon
18. Nguyen ngoc Do	Bienhoa		

Nota — Ông Bố muốn hỏi đều chi xin viết thơ hỏi riêng Đốc-lý của Lớn-trường.

THẾ-GIỚI ĐẠI-SỰ

Y-pha-nho

Vì sao dân thợ lại toan làm reo nữa?

Ở Séville có tối một ngàn dân thợ có chưn hội nghiệp-đoàn, đi đám tang người hội-viên là Sambi trở về, giữa đàng gặp lính tuần-phòng. Hai bên đánh nhau, lính đàng xông bắn đại vào đám, bên thợ có một người chết, hai người bịnh nặng và ai iều người vít-tích nhẹ. Lính bắt được 60 người.

Zamora
Thủ tướng Chánh-phủ Quốc-dân

Tin nầy truyền ra, khắp cả thợ dân thợ đều làm reo. Có bọn thợ vải làm reo lại toan bạo cuộc nổi động, lính bắt được 6 người.

Chánh-phủ đang lo tìm phương để ngăn ngừa cuộc hoạt động của bọn làm reo.

■ ■ ■

Pháp

Sẽ nhóm hội-nghị Luân đôn để xem xét vấn-đề tài chánh của Đức

Thủ-tướng Bruning và ngoại giao Curtius của Đức đã tới Paris rồi, hai ông nầy đi đây là để thương thuyết về việc tìm phương giải nguy cho nước Đức.

Thủ-tướng Laval, có xin ngoại giao các nước nên nhóm tại Luân đôn (kinh-đô Hồng-mao) để xem xét tình-hình kinh-tế tài chánh của Đức rồi tìm cách cứu nguy cho Đức.

Báo-giới ở Pháp đồng tuyên-bố rằng nếu Pháp với Đức chưa thương-thuyết xong mà lập hội nước cho rồi đi, thì hội nghị Luân đôn phòng có ích gì.

Tuy vậy, họ lại có cầu thông nầy, là họ chắc sao cuộc thương thuyết nầy cũng sẽ được kết quả mĩ mãn. Họ nói không tỷ các nhà thay mặt cho Pháp lại từ nan nhận lời xin của Bruning và Curtius và không chịu cứu nguy cho Đức.

■ ■ ■

Hội Vạn-quốc

Nước Mỹ đã ký tờ hiệp-ước nha-phiến

Hội-nghị nha-phiến đã làm tờ hiệp-ước xong, nhiều nước đã ký nhận, mà còn có vài ba nước cũng dự dự.

Nay nước Mỹ đã ký vào tờ ấy rồi, có lẽ mấy nước chưa ký sẽ noi theo gương nầy mà ký tờ hiệp-ước kia cho xong đi.

Ai-cập

Bom nổ gần dinh Hình bộ thượng-thơ

Nơi vườn gần bộ Hình có một trái bom nổ rất dữ. Nhưng không có ai bị thiệt hại cả, chưa rõ kẻ ném bom đây là ai? Nguyên-nhơn thế nào?

Sự hư hao chưa nghe nói ra sao?

■ ■ ■

Trung-hoa

Phong-chào tây - chay Nhựt-bổn

Ở miền Bắc nước Tàu phong-chào tây-chay người Nhựt bộ tiến mạnh lắm. Người ta tụ hội nhau lại bàn bạc đủ cách, nào rải truyền đơn, in tờ lịch khuyên dân Tàu hãy chống lại với Nhựt, quyết rửa hận cho những dân-cư Tàu bị người Nhựt đâm giết. Họ đồ là tụ người Nhựt mưu mô mới ra như vậy.

Bây giờ đây họ khuyên hãy tẩy-chay hàng hóa Nhựt trước đã, rồi sau sẽ có cách khác đối phó với người Nhựt.

■ ■ ■

Bắc-kinh thi hành luật giới-nghiêm

Rõ ràng bọn Thạch-hữu Tam đã bắt đầu lên làm phản rồi, nên hiện nay Bắc-kinh lo phòng thủ dữ lắm. Bây giờ ở đó thi hành luật giới-nghiêm rồi. Những dây thép, thơ từ, hoặc trong nước hay gởi ra ngoại-quốc, cho đến báo-giới cũng đều bị kiểm-duyệt rất kỹ-lưỡng.

Vo Học-Trung
Đại-tướng của Trương Học-Lương

■ ■ ■

Chánh-phủ Vân nam vẫn trung thành với Nam-kinh

Chánh-phủ Nam-kinh có bố-cáo ấn định đến ngày 10 Octobre đây hội-nghị toàn-quốc Đại-biểu sẽ nhóm lại ở Nam-kinh. Tỉnh trưởng Vân-nam là Long-Vân tỏ lòng trung thành với Nam-kinh, nên có điện ấn khen ngợi Trần minh Khu mới lên thay thế được cọng-sản Giang-tây.

Long-vân lại còn truyền lịnh kiểm-duyệt những báo nào đăng nghịch với Nam-kinh, và những tờ nào đăng tin giả, hoặc nói bậy, bày đều cho rồi lòng dân thì bị cấm xuất bản liền.

Kết quả mấy cuộc thi

THƠ - TOÁN

Cuộc thi hôm ngày 2 Juin 193: chọn những thơ-toán (comptables) để bổ vào giúp việc ở Thương-th Saigon và các tỉnh, kết-quả như vầy:

Ng-v-Ngọ, thơ-kỳ hạng nhứ (Bacliêu), Đặng-nhu-Nhơn, thơ-kỳ chánh-ngạch hạng nhì (sở kiểm soát lý-tài — contrôle financier - Saigon) Trần v-Giao, thơ-kỳ chánh ngạch hạng ba (Tây-ninh), Lê v Trinh thơ-kỳ hạng nhứt (1e Bureau Gouvernement), Trần v-Dã, thơ-kỳ hạng tư (Travinh), Huỳnh-công-Cương, thơ-kỳ chánh-ngạch hạng nhì (Cholon), Ng-v Chín, thơ-kỳ hạng năm (1er Bureau du Gouvernement), Ng-v-Nhu, thơ-kỳ hạng ba (détaché au Service de la Flotille et du Matériel Mécanique).

Bổn-báo xin có lời mừng quí vị trên đây.

■ ■ ■

TỪ - TÀI - TÂY

Baccalauréat de l'Enseignement secondaire de la Métropole (session de Juillet 1931)

Bữa trước bổn-báo đã đăng cái tin nầy rồi, nay tiếp được cái bản kê tên những người trúng-tuyển rõ ràng, vậy xin đăng lại.

1ère partie

Melle Anne Striedter

MM. Bui-quang-Tùng, Nguyễn-văn Mau, Nhan-văn-Tốt, Ng-duc Diêm, Trần-cửu-Châu, Ng.-v-Ba Pédel Roger, Pham-kim Tuong Ng.-quan Anh, Ng.-v-Nghĩa, Pavic, E. A. O.

2e partie série Mathématiques

M.M. Sisovath Youtavong Tông-tan-Ngôn, Ng.-v-Chi, Trần hữu-Nghiệp, Vương-ba-Mâu.

2e partie série Philosophie

M. Melles Lucienne Cabot, Marie Mabé, Alberto Levil'ain.

MM Lê-v-Ly, Lê-v-Kho, Vuong quan-Trương, Hồ-van Ký-Trần Ng.-xuân-Ba, André Passagne Thoulong, Thai-minh-Ba, Nguyễn văn-Huyền.

Cách sanh-hoạt của phế-đế Uy-liêm nước Đức ngày nay

Vua Uy-liêm đệ nhị (Guillaume II nước Đức hiện nay ẩn ở một cái làng nhỏ trong nước Hòa lan, cách sanh hoạt như một người dân thường. Mỗi ngày từ 9 giờ sáng đến 11 giờ đi đến một cái công-viên nhỏ ở trong làng làm các công việc hoặc trồng cây, hoặc cưa gỗ hoặc đào đất. Cái công-viên nhỏ ấy vốn là của riêng của phế-đế, vẽ sau quyên cho làng ấy, nên hiện nay mới thành ra một công-viên.

Thôn dân đều thấy phế-đế làm việc như thợ, nhưng vào giờ lễ gọi là bộ hạ, mà phế-đế đối với thôn dân cũng tỏ ra lòng thân thiện lắm. Ngày thường phế-đế đi ra khỏi nhà không bao giờ đội nón quần áo mặc rất là mộc mạc. Đến khi làm công-việc, lại thay mặc quần áo thợ thuyền, đối với thợ thuyền không có gì là phân biệt cả, cho nên thôn dân phần nhiều không biết người ấy là một người đặc biệt.

Khi phế-đế ra khỏi nhà chỉ có một điều khác với người thường là bao giờ cũng có một người đi theo. Công việc người đi theo ấy là ngăn trở người lạ và các nhà làm báo muốn nói chuyện làm phiền cho phế-đế. Khi ở trong nhà phế-đế thường mặc quần áo nhà binh rất đẹp, có lúc lại đeo những huy chương và bảo-tinh ngày trước. Phế-đế năm nay đã cao tuổi, râu tóc đều đã bạc trắng như tuyết, khác hẳn dung mạo khi còn ở ngôi hoàng đế.

Phế đế hiện nay sanh hoạt một cách đạm bạc và không muốn ai quấy rối đến để được hưởng cái phúc thanh nhàn so với cách sinh hoạt chung hằng như hồi trước kia, thật là khác nhau xa. Nếu khi còn ở ngôi, mà thường nếm cách sanh hoạt ấy, thường tiếp xúc với cái hoàn-cảnh điền-phu giả-lão và cái cảnh hòa-bình tốt đẹp thiên nhiên, cũng hiểu rõ những nỗi đau đớn ở dân-gian, thì khi nào tự điển nên cái thảm kịch vòng máu núi thây là cuộc đại cuồng tong trời lở đất trong 4 năm rường vậy.

GIÁ LÚA

tại Cholon ngày 22 Juil. 1931

LÚA

Mỗi tạ 68 kilos

Gocong	2.17	Omon	2.46
Bentre batri	2.65	Cairang	2.45
Cai lay	2.17	Phot-Not	2.45
Cai be	2.47	Longxuyên	2.47
Vinhlong	2.48	Chaudoc trắng	2.15
Bakê	2.50	— Đỏ	2.10
Cau-Chong	2.53	Tanchâu	2.06
Cang Long	2.53	Sadec trắng	2.42
		— Đỏ	2.06
Travinh	2.56	CAOMIÊN	
Bai xau	2.53	Battambang	2.40
Bachee	2.53	Banam R.R.	2.35
Rachgia	2.50	Soai rieng	
Phanclong	2.60	Lua	2.05

GẠO

Mỗi tạ 60 kilos

Gạo N° 1 25% tấm	3.90
Gạo N° 2 40% tấm	3.65
Tấm 1-2	2.85
Tấm 3-4	2.45
Cám trắng	1.10
Cám đỏ	0.60
Bao lúa đã đăng cân	21.00

Chết còn sống lại

Xin các ngài biết rằng, những người tu hành thì là một người lương-y giúp đời vậy. Nay có một vị Hòa-thượng ở Sơn-tây mới qua Trang-huế mới qua qui-quốc, chuyên thông nghề thuốc cam đái. Tôi tên là Nguyễn-kim-Vinh ở Cholon đường Cô-Giang số nhà 145 nhơn vợ tôi 28 tuổi bị chứng huyết khô, thanh bình lao, mấy tháng sau ho thổ huyết, tháng giêng năm nay bịnh nặng liền nằm ở dưỡng, giấy không được, ăn uống cũng khó, đã kiếm chữa thầy thuốc trị mà không hiệu nghiệm, may nhờ người bạn tôi mời tôi **Saigon đường Espagne phòng ngủ Lục-tỉnh** có một vị Hòa-thượng có quốc tư bịnh, chẩn kỳ chứng bịnh chu cùng quế được qui thượng thì bịnh trị được nếu quế vô thì không trị, tôi lập tức đến mời có qui được qui thượng, tôi bốc 2 liều thuốc, mới hết 7$00, đem về cho uống ba lần thì hết liền thật là thần-y vậy. Lại có tên Trần-ngọc-Cẩm ở tại Mytho đau 2 con mắt đã có màng rồi, đến xin thuốc, cũng được bịnh bình lại có tên Lê-văn Hoa đau khóc mình mấy đến Hòa-thượng bốc một liều thuốc giá 12$00 về cũng hết lại có Trần-thị Năm bị bịnh đi tinh thần hư hoa ra lao lao, đến Hòa-thượng trị cũng hết. Còn những người mắc bịnh trị bịnh nặng, bịnh trước, tìm là lâu năm, hay là đau hai bịnh xích bạch đái hạ thời tiêu vân hậu cũng chung chi, cứ đến Hòa-thượng điều trị sẽ được hết bịnh mà Hòa-thượng không cầm chi đồ ta lễ chỉ cần đăng báo giới thiệu hay là in giấy may mướn tờ giới thiệu thì hay hơn chúng tôi nói thiệt không hề nói vào trái, nếu chúng tôi nói lao sẽ bị thần ngũ-lôi đánh chết vậy.

Trước phải trả tiền quế lễ 1$00 còn tiền thuốc men thì tính riêng. Hòa-thượng ở tại Saigon sau thượng-hoàn-thanh lục đường bên tay trái kể bên **rạp hát bóng, phòng ngủ Lục-tỉnh dưới lầu số 206**

Những người giới thiệu:

Nguyễn-kim-Vinh, Lê-văn-Hoa, Trần-thị-Năm, Trần-ngọc-Cẩm, Tang-Thông.

Nước dưng nơi Cửu-long-giang ngày 19 Juillet 1931

NHỮNG CHỖ ĐO NƯỚC	NGÀY ĐO NƯỚC	MỰC NƯỚC LÊN: mực cao về năm 1931: những ngày đo	trước 1 bữa	cùng ngày năm trước	mực cao năm 1930: cùng ngày ấy	mực cao năm 1929	NHỮNG NGÀY nước lên lớn hơn hết trong năm 1930
		m.	m.	m.	m.	m.	
Luangprabang	17-7-31	4.48	4.28	0.73	6.15	15.18	11-8
Vientiane		2.38	2.24	0.55	5.65	11.64	13-8
Savannakhet		4.22	4.12	0.09	6.90	11.85	19-8
Không		2.60	2.55	0.13	4.44	6.54	18-8
Strungtreng	16-7-31	4.18	4.46	0.72	6.64	10.13	26-9
Sambor		3.75	3.65	0.24	5.47	9.66	26-9
Phnompenh		4.79	4.78	1.86	7.26	10.67	3-10
Snoctrou		5.17	5.15	3.15	7.16	11.88	1-10
Tanchau	17-7-31	2.23	2.26	1.30	3.52	5.67	9-10 (N.G.)
Chaudoc		»	»	1.26	3.03	5.36	12-10 »
Longxuyên		2.66	2.69	1.01	2.83	3.66	12-10 »
Noitap		2.17	2.20	1.79	»	3.95	22-11 »
Rachgia		2.02	1.93	1.10	»	2.62	17-1 »
Thotnot		»	»	»	2.40	3.25	24-10 »
Cantho		2.52	2.48	1.57	2.26	3.03	23-10 »
Caiau		1.50	1.59	1.03	1.13	2.22	5-11 »
Duatho	16-7-31	2.38	2.32	1.10	2.62	2.71	10-3 »
Daingai		2.50	2.60	2.00	2.67	3.12	9-10 »
Vitthanh		2.62	2.56	2.17	2.94	3.44	13-10 »
Sadec	17-7-31	2.17	2.07	1.40	2.27	2.79	12-10 »
Vinhlong		1.92	1.95	0.76	1.95	2.15	16-2 »
Travinh		2.55	2.45	1.36	1.94	2.73	9-10 »
Baitê		1.57	1.37	0.26	1.77	2.88	24-9 »
Mytho		2.11	2.04	1.26	1.60	2.81	20-11 »
Tanan		1.17	1.10	0.75	0.75	1.42	25-9 »
Tanluc		1.05	1.04	0.63	0.86	1.45	27-10 »
Phuan		1.12	1.12	0.44	0.83	1.29	16-2 »
Kêa		1.78	1.13	0.65	0.76	1.37	15-10 »
Xuinai		1.17	1.20	0.60	0.94	1.30	15-10 »
Cap St-Jacques		0.75	0.71	0.23	0.48	1.32	24-9 »

Danh tiếng khắp năm châu

Cũng vì tôi muốn mua danh tiếng lành

« SÔNG-HƯƠNG »

nên tôi định bán dưới vốn từ ngày 1er Aout tới 15 Aout mà thôi

Rẻ lắm, tốt nhứt. Rẻ lắm, tốt nhứt, mau mau kẻo uổng

GIÁ CŨ		GIÁ MỚI
Lảnh trắng trơn	4 $ 00	2 $ 80
» » vuôn	4 50	3 25
» » bông	4 50	3 50
» đen	5 50	4 35

GIÁ CŨ		GIÁ MỚI
Lảnh trắng trơn	4 $ 00	2 $ 80
» » vuôn	4 50	3 25
» » bông	4 50	3 50
» đen	5 50	4 35

Tại sao càng ngày người ta càng ưa dùng thứ

DẦU THIÊN-HÒA *hơn các thứ dầu khác ???*

Ai trả lời đặng câu hỏi này trúng, thì bổn-tiệm sẽ gởi tặng cho một cuốn sách « Học tiếng mẹ đẻ »

***Xin** nhớ để tên và chỗ ở cho rành rẽ, đặng để bề gởi sách tặng cho.*

Pharmacie Sino-Annamite

THIÊN-HOA-ĐƯƠNG

208, RUE DES MARINS — CHOLON

TRƯỜNG TƯ THỤC

VIỆT-NAM HỌC-ĐƯỜNG

19-33, Boulevard Kichener, Saigon

Chuyên dạy các lớp sơ-học và trung-học.

Tựu trường ngày thứ hai 3 Août 1931, nhằm ngày hai mươi tháng sáu Annam. Học-sanh học trong (Internes) nhớ tựu trước một ngày, để trễ rồi hết chỗ thì chịu.

Học trò mới xin nhập học phải viết thơ trước ngày tựu trường cho ông Bác-vật khoa tạo-tác Trần-văn-Nam, hiện thời làm Đốc-học « Việt-Nam Học Đường ».

Kỳ tựu trường tới đây, cách sắp đặt nơi trường sửa đổi lại rất hoàn-toàn mỹ-mãn. Chư giáo-sư toàn là bực có đủ tư-cách giáo-dục đáng cho phụ huynh học sanh tin cậy. (483)

Xin đồng-bào để ý !

Nay Hội xổ số Quốc-tế định góp số đã gởi các nơi Lục-Tỉnh, Pnom-Penh, Quinhơn và Huế về đăng tính sổ, vậy các nơi đã bán giùm số xin phiền gởi trả lại cho gấp cho ông chủ Hội là M. François Sự những số còn đọng lại, talons và số tiền đã bán số xin gởi tất.

Luôn dịp cho đồng-bào có lòng hảo-tâm gởi mandat tới mua giấy số cũng phải đợi 10 bữa hoặc nửa tháng mới sẽ gởi cho qui-vị một lần, không le mỗi lần mỗi vị gởi 15 thì phải đi lãnh và gởi số liền, thành ra mỗi ngày phải mất biết bao nhiêu giờ; qui vị đã gởi mandat giữ biên lai mất mất đâu mà nhiều vị sợ quá đến đổi viết thơ thúc giục biên liền. Cũng cho qui vị đặng rõ, phàm qui vị không gởi thêm tiền cước đặng gởi số lại bằng thơ recommandée thì Hội cứ gởi bằng thơ thường nếu bị mất thì phần trách nhiệm về qui-vị phải chịu.

Nay kính,
Thay mặt bàn trị-sự
Chánh Hội-Trưởng
François SỰ

Cách trừ sâu bọ phá lúa mạ

Mới đây thấy trong báo đã có bài tới đến sự hại sâu ăn mạ, nay có mấy cách sau đây chính mắt tôi thấy, và tôi có thi-nghiệm rồi hồi tâm ngoài, vậy xin cống hiến cho độc giả rõ thêm một vài cách trừ loài ấy :

«Nếu ai có rủi bị sâu ấy thì lập tức mau đi kiếm cây xương khô cây nầy mọc trong đồng, không có lá gì hết, thấy tưởng cây chết khô thành nó thế là (cây nầy cũng lừng trong việc sanh sản, đến hai ngày non tháng, kiếm theo mấy nơi góc vườn hoang rậm rạp) đi thấy miệt Cholon có nhiều. Bẻ thành dăm nhỏ và lấy nước đổ vào ruộng thì mấy con sâu ấy tự nhiên bị hơi lên mà chết.

Nếu ruộng có bờ chắc chắn, có thể chứa nước được thì tất vô cho đầy mà đổ nước cây xương-khô vào ít mau hơn để cho nó chết về hơi nước lên.

Càng dăm cây xương khô đổ vô ruộng nhiều chừng nào, càng hay chừng nấy.

* *

Một cách nữa là dùng dầu hắc, nhúng trong vải, cặm phía trên gió cho con ấy bị hơi dầu ngộp mà phải rớt xuống chết hết, hoặc là đào đường mương nhỏ giữa bờ dăm mạ rưới dầu hắc vào, cho nó khỏi đi bậy, và gặp gió nào cũng bay vào dăm mạ được hết. Dùng cách nầy thì ít nữa phải coi chừng kẻo bị rớt dầu xuống nước mà phải úa mạ. Hai cách trên đây mỗ 24 giờ thì phải nhổ mà thay nước, kẻo sâu ấy rớt nhiều mà mạ phải úa hư.

Có cách gì hay khác sẽ đăng biên thêm.

Minh Chiếu

NƯỚC TÀU VỚI NƯỚC NHỰT SẼ ĐÁNH NHAU CHĂNG ?

(Tiếp theo trương nhứt)

một hai trăm người ở Vạn-bửu-Sơn sao ? Làm ăn tử tế giữ phận làm ăn, nào ai có phạm tới, lẽ đâu vì ruộng mình mà đào kinh ngang qua ruộng người, thì ai làm thinh cho được ?»

Lãnh-sự Nhựt thấy Trương nói vậy thì im thinh.

Nhưng đó là câu chuyện nói lý lẽ mà nghe chơi đó thôi, chớ hiện giờ, phong-chào lửa cháy người Hoa-kiều ở đó cũng còn dữ dội như trước, người Triều-tiên vẫn còn kết đoàn kết ngũ đi đánh phá các tiệm buôn của người Hoa-kiều, cả đến dinh lãnh-sự của Hoa-kiều họ cũng không chừa nữa.

Hai chánh-phủ Nam-kinh (Tàu) và Đông-kinh (Nhựt) đang điều-đình với nhau, không biết rằng có khỏi sanh ra chuyện cau-quạu ở giữa hai nước không ? Chỉ biết hiện nay phái Đông-Bắc đem binh lại đóng ở Đông-tam tỉnh rất nhiều, mà Nhựt-bổn cũng thêm binh ở phía biên-giới Triều-tiên và Trung-hoa nhiều lắm.

CHỤP HÌNH

MODERN PHOTO

Directeur : Nguyễn-bá-Thi

N° 1 Place Francis Garnier (Trước nhà hát tây)

Nhà chụp hình có tầng, bất luận giờ nào, trong nhà, ngoài trời hay ban đêm. Có remise 20 °/. cho các nhà đã chụp hình của bổn-tiệm.

A. C. R. I. C.

AGENCE COLLECTIVE DE REPRÉSENTATIONS INDUSTRIELLES EN INDOCHINE

SAIGON

N° 29, Boulevard Norodom

Giây thép nói N° 402

Grand Prix et Prix d'entre de Saigon 1927-1928

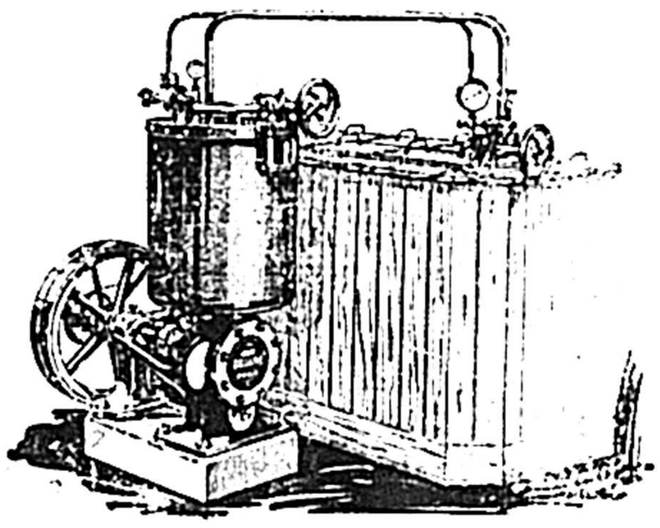

Bán và sắp các thứ máy xay gạo đủ cỡ bằng lớn nhỏ, có đủ thứ máy nước đá, máy IOMIE đem nước vô ruộng đã cỡ lớn nhỏ, và máy [illegible] đủ cỡ máy cưa lớn nhỏ và đồ nạp tăng, và máy điện thì rất tiện để trong nhà chạy bằng dầu cặn [illegible] máy vẽ phi nông) Có làm Đại-lý bên Đức và Anh nhiều kiểu Moteur đứng và nằm chạy ngoài và nóng (Diesel et semi diesel) đứng riêng dầu cặn (Nazout) ít hao dầu mỡ và rất tiện cho chạy.

Cũng có làm đại-lý bên HƯU-KỲ nhiều cỡ moteur Canet đã ng sẵn, thứ gắn trong và ngoài ghe đã có mái-lợp và có sẵn tại kho Saigon.

Trảng bông tang (couronnes)

CỦA ANNAM LÀM RA

Bổn-hiệu chuyên làm trảng bông cườm đã lâu năm và đã xuất sản được nhiều nên nay có thể tính giá rẻ hơn các nơi được phân nửa.

Có giá riêng cho hội Lương-hữu Giá từ 5$ 7-10-13 cho đến 100$ Bán sỉ và bán lẻ.

" La Tortue "

PHAN-THÚC-TRẠC

16, Sabourain, Saigon

Téléphone 9.95

TRƯỜNG TƯ

« HUỲNH-KHƯƠNG-NINH »

GIADINH

Có lớp cours Enfantin cho đến 3e année

Năm nay học-sanh thi đậu rất nhiều :

Tiểu-học đậu đặng	55 trò
Sơ-học đậu đặng	38 trò

Ngày tựu trường : 2 Août 1931

Ai muốn xin điều-lệ gởi cho ngay

Báo-kê mới lạ !

1 rue Philippini - Saigon

Nay có hãng bảo-kê mới lạ của ông hội-đồng François Sự, chủ tiệm hột xoàn mới lập ra bảo-kê vỏ xe hơi hiệu « Continental », ai mua vỏ hiệu ấy đem lại đóng thêm vài đồng bạc cho hãng ông; hãng biên số mà và cho giấy bảo kiết, trong tám tháng hoặc một năm, hễ vỏ bị bể bị hỷ rồi ro hay là mòn bể tròn vòn, hãng ông đều thường vỏ mới cả, thiệt là rất đại lợi cho người đặng vỏ, kẻ nhiều khi mua vỏ khác xài đôi bao hãng đặt talon phải bỏ rất tiền. Tiệm ông có trữ bán vỏ hiệu « Continental » bán bớt giá hơn hết. (452)

MANDAT CỦA AI ?

Một cái Mandat 3100 série 003.797 số 109 mua tại nhà thơ Châu-đốc ngày 7 Juillet 1931 của một vị độc-giả (trong thơ không đề rõ tên) ở tại làng Mỹ-đức (Châu-đốc). Vậy của ai mandat ấy, xin tìm ra cho biết.

Ecole Michel

3, Rue Lanzarotte

Saigon

Có 1re, 2e, 3e, 4e Années và Cours Supérieur.

Cấp bằng sơ-học : 8 người đi thi, 8 người đậu : Ng.-văn-Phền, Ng.-văn-Nhơn, Ng.-văn-Mỹ, Phan-tấn-Lành, Ng.-văn-Tuấn.

Cấp bằng tốt-nghiệp : 3 người đậu : Tăng-kim-Xuân, Ng.-thượng-Bài, Ng.-văn-Bảo.

Năm nay mở thêm 3 lớp : 1re, 3e Années và Cours Supérieur.

Lớp nào cũng có ông Michel dạy khoa toán.

Ngày nhập trường : 3 Août 1931

Phong Cảnh :—

—: Khách - Lâu

ANGLE RUE PHILIPPINI ET Bd BONARD

Phòng sạch sẽ, giá rẻ ; có garage để xe không tính tiền

Propriétaire

VO-VAN-BAN

Téléphone N° 407

Có hai điều, chư-vị độc-giả tỏ lòng hương bổn-báo : 1° Mua báo rẻ tiền mặc ; 2. Cổ-động cho nhiều người cùng mua.

N° 36 — Tiểu-thuyết của «ĐƯỚC NHÀ NAM»

CHỮ TÌNH CHỮ HIẾU

Tác-giả : VIÊN HOÀNH

HỒI THỨ NHỨT

Thất bại !

Ông Hồ lắc đầu, hình như không đặm ưa gì tới mấy lời của Thiệu-Nghi mới nói, nên ông nói tiếp :

— Tôi nghĩ lại trong lúc ấy thật tôi yếu ớt quá, nên tôi mới nghĩ đến việc đem đứa con gái quí báu như châu ngọc của tôi mà gả cho một người bạc mạng như thầy. Thậm chí cho đến bữa nầy đây tôi cũng còn chịu lỗi thầy, nghe theo lời ép uổng của thầy mà lại bội với Hiếu bữa nữa mới thiệt là vô đoan cho chớ !.

« Thời may tôi lại gặp con nhỏ tôi. Tôi mới đem những lời của thầy ước vọng mà nói với nó và tôi gần muốn ép uổng nó phải vâng đoạn tình với ý-trung-nhân của nó mà ưng thầy. Ai ngờ nghe tôi nói như vậy, nó dẫy dụa khóc lóc, phiền trách tôi làm cha không biết thương con, không biết bảo toàn hạnh phúc cho con, đến chừng đó tôi mới biết cái tình của hai đứa nó thật là đổi dào thắm thúy không biết bao nhiêu mà nói.

Thiệu-nghi thở ra rồi hỏi :

— Chuyện như vậy, lẽ con mà cái lời cha mẹ như vậy rồi ông mới tính làm sao ?

— Chẳng những tôi không tính gì được mà tôi lại bổ thêm cho sự hèn nhát của tôi quá. Tôi nói cho thầy biết, nếu tôi có gây ra tội lỗi gì, thì tôi cứ lãnh gánh lấy một mình, chớ không khi nào tôi chịu để cho con gái tôi phải sang sót trong đó, nghĩa là không khi nào tôi chịu làm hư hại trọn một cái đời rực rỡ của đứa con quí báu của tôi ấy đâu !

Nghe nói Thiệu-Nghi điết tai, tức tối gần muốn bể ngực, nên lật đật hỏi :

— Vậy chớ ông không có nói cho cô biết rằng nếu cô thuận theo lời ông thì sẽ cứu cho ông thoát khỏi muôn điều nhục-nhã hay sao ?

— Tôi xin nhắc lại cho thầy nhớ rằng tôi không chịu bỉ-sanh cái hạnh-phước của nó mà !

— Nói như ông vậy lầm, và tỏ ra là ông có suy xét cho thiên đảo. Nè, ông dime ấy sau khi việc «gian lận» nầy bể bạc ra, liền-Đức là một thằng điếm khôn, nó có thèm cưới con gái ông không ?

— Coi kìa ! Tại làm sao mà tôi bể bạc ra được ? Tại thầy muốn hành phạt ra hay sao ? Nếu thầy làm như vậy thì còn ai gọi thầy là một người khôn nữa ?

— Ông nói nghe tào quá. Tôi yêu cầu ông điều gì ông cũng không nhận lời hết, vậy bây giờ tôi để ông ngồi yên ấy là khôn hay sao ?

Ông Hồ cười rồi nói :

— Tôi đâu có tính niếp thầy quá như vậy ? Ý tôi muốn biểu thầy bảy tính êm với nhau... nghĩa là, miễn thầy đừng có mơ tưởng đến chuyện cưới con nhỏ tôi, còn muốn xin tôi bao nhiêu tiền, tôi cứ để tùy ý thầy định, tôi sẽ làm vừa theo lòng thầy được hết !

« Tôi biết, những lời thầy nói với tôi hồi sớm mai nầy tôi cho nhớ hết. Bởi vậy bây giờ tôi trao liền số bạc theo lời thầy xin đó, và tôi sẽ đem một số bạc khác, to lắt hơn, gởi vào nhà Đông-Pháp ngân hàng, để mỗi tháng thầy xuống đó lãnh tiền lời mà xài trọn đời nữa.

« Thầy đừng ngại gì hết. Thầy cứ để tôi tính làm sao mỗi tháng thầy đều có đủ tiền ăn xài một cách phong lưu thong thả thì thôi mà !

« Thầy với con gái tôi chưa có tình với nhau, chưa thương yêu gì nhau, thì bây giờ không cưới được nó lại hại gì sao ? Còn nếu nói cưới cho được nó đặng mà ăn của cho lâu dài, chớ lãnh tiền thì xài ít năm cũng hết, cũng nghèo lại, thì tôi tính cách gởi bạc nhà băn cho thầy lãnh lời mà xài đó, thầy xài biết bao giờ cho hết ?

« Thầy đừng có đèo bòng quá lắm. Đừng có tham bữa giỗ mà lỗ bữa cày, chẳng thà ăn ít ít vậy mà nó no giai, chớ ăn nhiều tôi sợ e không có đâu mà ăn nữa !

Thiệu-Nghi ngồi suy nghĩ một chút rồi hỏi :

— Nếu như bây giờ tôi không chịu nghe lời ông, nếu tôi tới Tòa mà tố cáo vụ nầy, và nếu tôi làm cho tiêu điều danh-dự của ông thì sao ?

— Nếu tôi phân giải đã cạn lời mà thầy không chịu nghe lời tôi, nếu thầy là người cùng đầu cùng ngõ thì thầy quyết vùi lấp danh-giá tôi theo lời thầy hăm dọa tôi đó, thì — thầy hãy ngoáy lỗ tai ra mà nghe cho rõ — thì thầy lại có lợi lộc gì sao ?

« Làm nhục tôi cho đã nư giận của thầy, tôi tưởng thiệt là vô ích quá. Thầy làm như vậy ấy là thầy mua tiếng thiên hạ cười là thằng điếm đại, thầy sẽ không có hưởng được một « chiếm tây » chớ nếu thầy chịu thuận-hòa với tôi thì thầy sẽ có tiền muôn bạc vạn ?

Thiệu-Nghi cười rồi nói :

— Cái tội lường gạt không khi nào khuất ở tù, ông biết lắm chớ ?

— Nếu thầy tưởng vậy là thầy lầm. Dầu thế nào tôi cũng phải đem hết sức tôi ra mà chống với ấy chớ. Tôi quen biết nhiều, đã giàu mà lại có thế lực lớn, nội một đám anh em của tôi ở đất Sài-gòn nầy, họ lại bỏ tôi hay sao ? Vì dầu cho tôi không có thể đặt trở, ví dụ như tôi bại trận, cái việc ấy nó làm xấu hổ cho tôi quá tôi cũ không phân biệt sự lợi hại, nếu không còn mặt mũi nào mà sống trên cõi thế-gian nầy ..

Thiệu-Nghi dựt mình, lật đật hỏi :

— Bộ ông tính nếu có bề gì thì ông tự vận mà thác hay sao ?

— Nếu chỉ còn có một con đường ấy là tôi có thể thoát khỏi sự thầy làm hại được, thì tôi phải tự sử lấy tôi, chớ còn sống mà làm gì ?

Thiệu-Nghi cũng còn nói tiếp.

— Ấy là chuyện ông nói...

— Nói mà làm, chớ phải nói rồi mà nuốt lời như quân khiếp nhược kia sao ?

Còn nữa

SAIGON — IMPRIMERIE THANH-THẾ-MẬU, 1 à 7 RUE DE REIMS

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-SANG